

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԻ

ДІЕГІІЕГІАІДІ

ديجيتالو

Հրատարակությունը հանդիսանում է Հ.Բ.Բ.Մ.Ի

نشرة جمعية القاهرة الخيرية الأرمنية العامة

**ՀԲԲՄ-Ի
ԳԱՀԻՐԵԻ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ
100-ԱՄԵԱԿ**

**ԵԳԻՊՏՈՍԻ
ՄԷՋ
«ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՄՇԱԿՈՅԹԻ
ՕՐԵՐ»**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳԻՐ
Արաքսի Տեղվեթեան

**ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒ**
Պերճ Թերզեան

**ՍՐԲԱԳՐԻՉ
ՎԵՐՍՏՈՒԳԻՉ**
Անայիս Ծիզմեճեան
(Ա. Ը.)

**ԳԵՂԱՐՈՒԵՏՍԱԿԱՆ
ՁԵՄԱՌՐՈՒՄ**
Շահէ Լուսարարեան

**ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ
ՇԱՐՈՒՎՃԸ**
Գարոլին Հէշեմա

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Nubar Printing House

**ԹԻ 57 ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ
ՇՆՏԿԵՄԲԵՐ 2010**

ՀԲԸՄ-ի Գահիրեի Մասնաճիւղի 100-Ամեակի Հանդիսութիւն <i>Արաքսի Տեղվեթեան</i>	1
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին Յղած Օրհնութեան եւ Գնահատանքի Գիրը	6
ՀՀ Սփիւռքի Նախարարուհի Հրանուշ Յակոբեանի Շնորհաւորագիրը	7
ՀՀ Արտագին Գործերու Նախարար Տոքթ. Էտուար Նալպանտեանի Շնորհաւորագիրը	8
ՀԲԸՄ -ի Նախագահ Պերճ Սեդրակեանի Ողջոյնի եւ Գնահատանքի Գիրը	10
Տոքթ. Վիգէն Ծիզմեճեանի Խօսքը	11
Տիար Պերճ Թերզեանի Խօսքը	14
Ողջոյններ եւ Շնորհակալութիւններ Վիեննայէն	16
Տոքթ. Ճորճ Սիմոնեանի Խօսքը	17
Հայաստանի «Թաթուլ Ալթունեան» Երգի-Պարի Համոյթը Եգիպտոսի Մէջ <i>ՀԲԸՄ-ի Կայքէջ-թրգմ. Ա. Ը.</i>	18
Եգիպտական մեծ թանգարանը <i>Սօսի Ներքետեան-Յակոբեան</i>	20
Յետադարձ Անդրադարձ Յօդուածներու, Ելոյթներու, Հարցազրոյցներու եւ Ուսումնասիրութեան Ժողովածոյ <i>Արաքսի Տեղվեթեան</i>	22
«Շուարած փեսացուն» ներկայացուեցաւ Պղըքտանեան հանդիսասրահին Մէջ <i>ՀԲԸՄ-ի Կայքէջ-թրգմ. Ա. Ը.</i>	23
Թարգմանչաց Տօնակատարութիւն ՀԳ Միութեան Թէքեան Սրահին Մէջ <i>Արաքսի Տեղվեթեան</i>	24
Հայկ Աւագեանի Դեկավարած Աղէքսանդրիոյ Գրադարանի Չոյգ Երգչախումբերուն Ելոյթները Գահիրեի Մէջ <i>Արփի Ծանկեան</i>	25
Փոքրիկն Ալիսա Զէջնեանի Մեծ Յաջողութիւնը	27
ՀՄԸՄ Կամքի Մրցաշարը <i>Սօսի Ներքետեան-Յակոբեան</i>	28
Պէյրութի ՀԲԸՄ-ՀԵԸ-ի «Անդրանիկ»ը Եգիպտոսի Մէջ <i>Սօսի Ներքետեան-Յակոբեան</i>	30
ՀՄԸՄ Նուպար Կրկին Յաղթական <i>Սօսի Ներքետեան-Յակոբեան</i>	32
Ուրբաթօրեայ «Մանկական Խաղերու Ակումբ», Արեւելեան Ճաշերու Երեկոյ եւ Բանակում Գահիրեի ՀՄԸՄ Նուպար Ակումբէն Ներս <i>ՀԲԸՄ-ի Կայքէջ-թրգմ. Ա. Ը.</i>	35-36

Անդամական

«Տեղեկատու»ի ներկայ թիւին հետ, որպէս յաւելում, կը բաժնուի Տիար Պերճ Թերզեանի «Անտեղի Պատիւի մը Շնայլումին Առիթով» խորագիրը կրող գրքոյկը:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԱՍՆԱԾԻՂԻ 100-ԱՄԵԱԿԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

Արդարացի հպարտությամբ եւ անվերապահորեն կրկանը նշել, թե 20-րդ դարու սկիզբի Սփիւռքահայ պատմության ամենադրուատելի իրագործումներն մեկը եղաւ 1906 թուականի Ապրիլ 15-ին Գահիրէի մէջ հիմնադրուող Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան, նախաձեռնությամբ Պօղոս Նուպար Փաշայի: Միութեան նպատակետն էր բարեսիրական եւ կրթական գործունեությամբ սատար հանդիսանալ աշխարհասփիւռ հայ ժողովուրդի զաւակներուն:

Բարի էր նպատակը ՀԲԸՄ-ի, բարի էր գործը: Բարին արձագանքեց աշխարհով մէկ ու բարի գործի շատագույն հայորդիներ արագօրէն ՀԲԸՄ-ի Մասնաճիւղեր հիմնեցին իրենց բնակած վայրերուն մէջ:

1906-1909 ՀԲԸՄ-ի աշխարհասփիւռ մասնաժողովներուն թիւը երեք տարուայ ընթացքին հասաւ 32-ի, իսկ անդամներուն թիւը 815-2643-ի:

1910-ին էր, որ ՀԲԸՄ-ի Մասնաճիւղերուն թիւը կրկնապատկուեցաւ հասնելով 61-ի: Նոր ծնունդ առած Մասնաճիւղերու շարքին էր Գահիրէի Մասնաճիւղը՝ հիմնուած 2 Մարտ 1910-ին, ՀԲԸՄ-ի Կեդրոնական Վարչական Ժողովի Դիւանի անդամներուն նախաձեռնությամբ:

100-ամեայ վաստակ ունեցող ՀԲԸՄ-ի Գահիրէի Մասնաճիւղը, Կիրակի, 31 Յոկտեմբերի երեկոյեան, Զելիոպոլսոյ Պըլըքտանեան Սրահին մէջ, յատուկ հանդիսությամբ նշեց իր հիմնադրութեան դարադարձը:

Հանդիսութիւնը որ ընթացք առաւ յոտընկայս ունկնդրությամբ Եգիպտոսի եւ Հայաստանի օրիներգներուն, կը հովանաւորէին Եգիպտահայ Յարանուանութեանց Հոգեւոր Պետերը, յանձինս Եգիպտահայոց Թեմի Առաջնորդ Գերաշնորհ Տէր Աշոտ Սրբ. Եպիսկոպոս Մնացականեանի եւ Եգիպտոսի Կաթողիկէ Համայնքի Վիճակաւոր Արհիպապատիւ Տէր Գրիգոր Ինգնատիոս Գուսանի:

Հանդիսութեան պատուոյ հիւրերն էին, ՀՀ Արտակարգ եւ Լիազօր Դեսպան Ն.Գ.Տոքթ. Արմէն Մելքոնեան եւ Ազն. Տիկիւնը:

ՀԲԸՄ-ի Գահիրէի Մասնաճիւղի ատենապետ Տոքթ. Վիգէն Ծիգմեճեան բովանդակալից ելոյթով մը կատարեց 100-ամեակի տօնակատարութեան բացումը, (Խօսքը տեսնել էջ 11) որմէ ետք ընթերցուեցան այս առթիւ յղուած շնորհաւորական նամակներ:

ՀԲԸՄ-ի Գահիրէի Մասնաճիւղի օժանդակ անդամուհի հանդիսավար Տոքթ. Անի Օհաննեսեան նախ բեմ հրաւիրեց Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին, Մայրավանք Սուրբ Էջմիածնէն յղած Հայրապետական Օրհնութեան եւ Չնահատանքի Գիրը փոխանցելու, (Տեսնել էջ 6):

Ապա, հանդիսավարը բեմ հրաւիրեց Եգիպտոսի մօտ ՀՀ Լիազօր եւ Արտակարգ Դեսպան Տոքթ. Արմէն Մելքոնեանը:

Յարգարժան Դեսպանը նախ Եգիպտոսի Հայկական Դեսպանատան կողմէ շնորհաւորեց ՀԲԸՄ-ի Գահիրէի Մասնաճիւղի 100-ամեակը, դրուատեց անոր կատարած ազգային, հայրենասիրական եւ բարեսիրական գործունեութիւնը եւ ապա՝ ընթերցեց ՀՀ Սփիւռքի

Տիար Ռուբեն Սաատ

Նախարարության ուղարկած շնորհաւորական եւ գնահատական նամակը, (Տեսել էջ 7):

Իսկապէս անակնկալ էր ՀՀ Արտաքին գործերու նախարար Տոքթ. Էտուար Նալպանտեանի ուղարկած շնորհաւորագիրը, զոր ընթերցեց, յարգարժան Դեսպանը, (Տեսել էջ 9):

ՀԲԸՄ-ի Եգիպտոսի Շրջանակային Յանձնաժողովի ատենապետ եւ Գահիրէի Մասնաճիւղի Պատուոյ Ատենապետ Պերճ Թերզեան հանդիսատեսին փոխանցեց ՀԲԸՄ-ի Նախագահ Պերճ Սեդրակեանի յղած նամակին բովանդակութիւնը որ կ'ողջունէր ՀԲԸՄ-ի Գահիրէի մասնաճիւղի հիմնադրութեան 100-ամեակը եւ գնահատանքով կ'անդրադառնայ անոր շարունակուող բեղուն գործունեութեան, (Խօսքը տեսել էջ 10):

ՀԲԸՄ-ի Գահիրէի Մասնաճիւղի 100-ամեակի հանդիսութեան առթիւ պատրաստուած պրակին մէջ տեղ գտած յայտագիրը կը յուշէր, թէ ան կազմուած է գեղարուեստական երկու բաժիններէ, պատրաստուած Սօ. Միհրան Ղազէլեանի կողմէ: Միջանկեալ տեղի պիտի ունենար 100-ամեակին առթիւ ՀԲԸՄի կողմէ պատրաստուած գնահատականներու տուչութիւն:

Տիկին Սիլվա Թերզիպաշեան

Գեղարուեստական առաջին բաժինը հանդիսատեսին ներկայացուց չորս մեներգներ: Առաջին եւ երրորդ երգերը կատարուեցան «Ծիածան» մանկական երգչախումբի առաջին անդամներէն՝ այժմ արդէն պատանի Ռուբեն Սաատի կատարմամբ: Ռուբենի ձայնային տուեալներուն զարգացման ու աճին հետամուտ ուսուցիչը՝ Սօ. Միհրան Ղազէլեան, կարծես քննութեան պատրաստած ըլլար Ռուբենը:

Կոմիտաս Վարդապետի «Բամբ Ռոտտան» եւ Միհրան Ղազէլեանի մշակումով «Ջաղցի Առուն Ջուր Կու Գեր» ժողովրդական երգի կատարումները բաժին ինկած էին Ռուբենին: Երկու տարբեր որակի ու տրամադրութեան երգեր, որոնք պատանին կատարեց յաջողութեամբ, արժանանալով ժողովուրդին համապատասխան գնահատանքին եւ իր ուսուցիչին դէմքին ցոլացած նուրբ ժպիտին:

ՀԲԸՄ-ի Գահիրէի Մասնաճիւղի նախկին «Կռունկ» երգչախումբը մեզի նուիրեց քնարական երգերու ինքնատիպ կատարող Սիլվա Թերզիպաշեանը: «Կռունկ»-էն ետք Սիլվա կանգ չառաւ: Ան շարունակեց երգել մաս կազմելով այլ երգչախումբերու:

Տիկին Լալա Նիկոլեան

Ան այժմ մաս կը կազմէ Ս.Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ եւ Գահիրէի Ազգային Իշխանութեան հովանաւորած «Արաքս» երգչախումբերուն, որոնց ղեկավարն է Սօ. Միհրան Ղազէլեան: Այս հանդիսութեան Սիլվայի թաւշային ու ազդեցիկ ձայնով հնչեց Խաչատուր Աւետիսեանի «Անուշ Տաւիղ»ը, որ «Մերթ լալիս՝ էր եւ մերթ ծիծաղում» իսկ աւարտին չընդհատուող ջերմ ծափահարութիւններ լեցուցին սրահը:

Չորրորդ եւ վերջին մեներգը կատարեց Լալա Նիկոլեան: Լալան բարձրախօսը ձեռքին «Լա լա»ով մուտք գործեց բեմ եւ ուղղակի ելեկտրականացուց սրահը: Լալան ունի թաւ

Եւ բարձր ձայն, բեմային կեցուածք, համարձակութիւն եւ մանաւանդ Եսթրատային երգերը մեկնաբանելու կարողութիւն: Լալան մինչեւ ամուսնութեան պատճառաւ Գահիրէ փոխադրուիլը եղած է Զալէպի ԶԲԸՄ-ՅԵԸի գործունեայ անդամուհիներէն, ուր եւ ի յայտ եկած է իր երգելու շնորհը: Այդ գիշեր Լորիս Ճգնաւորեանի «Յայաստան»ը թնդաց Լալայի մեկնաբանութեամբ ու ժողովուրդը իր խանդավառութիւնը արտայայտեց բուն ծափերով եւ «պրաւօ»ներով:

Պահն եր գնահատելու ԶԲԸՄ-ի Գահիրէի Վարչութեան վաստակաշատ այն անդամները, որոնք աւելի քան քսան տարիներ իրենց

մոռցած Եղեռնի օրերուն եւ Եղեռնէն ետք իրեն օգնութեան ձեռք մեկնած ժողովուրդներն ու անհատները ու զանազան ձեւերով իր երախտագիտութիւնը յայտնած է ու մինչեւ այժմ կը յայտնէ անոնց:

Երախտագիտութեան ազնիւ դրսեւորում մըն է Վիեննահայ բարերար Կարպիս Փափագեանի հաստատած մրցանակը, որ 1988 թուականէն ի վեր ԶԲԸՄ-ի միջոցով կը տրուի ոչ հայ ակադեմականներու եւ մտաւորականներու, որոնք իրենց կատարած ուսումնասիրութիւններով եւ աշխատասիրութիւններով կը սատարեն հայ մշակոյթի ծախթացման լեզուի, արուեստի, գրականութեան եւ պատմութեան մարզերէն ներս:

Վաստակաշատ եօթը վարչական անդամներ եգիպտահայ հոգեւոր պետերուն եւ Մասնաճիւղի ատենապետին հետ

անընդմեջ եւ անսակարկ գործունեութեամբ նպաստած էին ԶԲԸՄ-ի վեհ նպատակներուն իրագործման Գահիրէի մէջ:

Հանդիսավարին հրաւերով բեմ բարձրացան Գերաշնորհ եւ Արհիապատիւ Զայրերը այս առթիւ պատրաստուած գնահատանքի վահանակները յանձնելու բեմ բարձրացող վաստակաշատ եօթը անդամներ՝ Տեարք Պերճ Թերզեանի, Օսնիկ Կարիպեանի, Զրիստափոր Միքայէլեանի, Միսաք Չէչճէնեանի, Մարտիրոս Պալայեանի, Օսնիկ Պըլըքտանեանի եւ Նորայր Տեօվէթեանի:

Երախտամոռ չէ հայ ժողովուրդը: Ան չէ

Ցարդ ԶԲԸՄ-ի «Կարպիս Փափագեան Մրցանակ»ը ստացած են 24 մտաւորականներ եւ ակադեմականներ: Նկատի ունենալով թէ 25րդ մրցանակին արժանացողը եգիպտացի է, տուչութեան համար յարմար նկատուած էր ԶԲԸՄ-ի Գահիրէի Մասնաճիւղի հիմնադրման 100-ամեակի այս հանդիսութիւնը:

«Կարպիս Փափագեան 2010 Մրցանակին» արժանացած է եգիպտացի պատմագետ, դասախօս, խմբագիր եւ հայանպաստ աշխատութիւններու հեղինակ Տոքթ. Մոհամետ Ռիֆաաթ Էլ Իմամ:

Տիար Ռազմիկ Թահնազեան

Տոքթ. Սոհ. Ռիֆաաթ Էլ Իմամ

Տիար Պերճ Թերզեան արաբերէն լեզուով ներկայացուց մրցանակակիրը, անդրադառնալով անոր կատարած բեղուն աշխատանքին ու անցած ուղիին, (խօսքը տեսնել էջ 14):

Մրցանակը յանձնելու համար բեմ բարձրացաւ այս առթիւ Վիեննայէն յատկապէս ժամանած, բարերար Տիար Կարպիս Փափազեանի Լիազօր Ներկայացուցիչ եւ Մրցանակի Յանձնախումբի Յամադրող Անդամ ճարտարագէտ Ռազմիկ Թահնազեան:

Ան կարճ ելոյթով մը անդրադարձաւ բարերար Կարպիս Փափազեանի անձին եւ հաստատած մրցանակին մասին, ապա՝ Տոքթ. Ռիֆաթ Էլ Իմամի յանձնեց «Կարպիս Փափազեան 2010 Մրցանակ»ը:

Շնորհակալական յուզումնախառն ելոյթ մը ունեցաւ Տոքթ. Մոհամետ Ռիֆաաթ Էլ Իմամ: Իր շնորհակալութիւնը նախ յայտնեց իր հանգուցեալ ուսուցիչ հօր, որ նշած էր զաւակին ընտրած ուղիին դժուարութիւնները, սակայն առաջնորդած ու քաջալերած էր զայն եւ ապա՝ բոլոր անոնց, որոնք եղած էին իր կողքին եւ վերջապէս բարերար Փափազեանի եւ ՀԲԸՄիութեան:

Ներկայ հասարակութիւնը բուռն ծափահարութիւններով արտայայտեց իր գնահատականը եւ ուրախութիւնը, «ԶԻ ԱՐԺԱՆԻՆ ԱՐԺԱՆԱՅԱԲ ԱՐԺԱՆԻՆ»:

Նախ քան յայտագրի գեղարուեստական երկրորդ բաժնին սկսիլը, հանդիսավարը մի առ մի բեմ հրաւիրեց 2010-ին ՀԲԸՄ-ի Գահիրէի Մասնաճիւղին քսանամեայ վեթերանութեան վկայականի արժանացած անդամները, որոնք ստացան համապատասխան վկայականներ:

Տոքթ. Ճորճ Սիմոնեան վեթերաններու անունով պատշաճ ելոյթ մը ունեցաւ, որ ընթերցողը կրնայ նոյնութեամբ կարդալ էջ 17-ի վրայ:

Քսանամեայ վեթերանութեան վկայական ստացած անդամները Մասնաճիւղին պատուոյ ատենապետին եւ ատենապետին հետ

ՀԲԸՄ-ի «Ծիածան» մանկական երգչախումբը

ՀԲԸՄ-ի Գահիրեի Մասնաճիւղի «Ծիածան» մանկական երգչախումբն է բեմին վրայ: Առաջին անգամ ըլլալով կը հնչէ ՀԲԸՄ-ի սիւնարեան որպէս քայլերգ Կոմիտաս Վարդապետի հեղինակած «Պանծա՛ Դու, Յայ Սիւնարեան» ստեղծագործութիւնը:

Գեղարուեստական ղեկավար՝ Միհրան Ղազէլեան եւ խմբավար՝ Գոհար Ղազէլեան մանուկներուն շրթներով ներկաներուն ներկայացուցին ութ երգեր՝ մեծամասնութիւնը նոր, եւ ինչպէս միշտ, երգչախումբին նախկին անդամները եւ անոր նոր միացած փոքրերը, իրենց խանդավառ կատարումով խանդավառեցին հանդիսատեսը:

«Ծիածան»ի ելոյթը ակարտեցաւ ՀԲԸՄ-ի հիմներգին կատարմամբ՝ յոտընկայս ունկընդորութեամբը ներկայ հասարակութեան:

Աւարտին բեմին առջեւ խմբուած ներկաներուն շնորհաւորական եւ շնորհակալական խօսքերը կարելի էր իմանալ ուղղուած պատասխանատուներուն, մեծարուած անդամներուն, գեղարուեստական բաժիններուն մասնակից մենակատարներուն եւ զանոնք պատրաստող Ղազէլեան զոյգին եւ դաշնակահարուհի Նանօր Աբիկեանին:

Բովանդակալից հանդիսութիւն մըն էր ներկայացուածը: Ակնահաճոյ գեղեցկութիւն ունէր բեմը իր պարզութեամբ եւ 100-ամեակին առթիւ Գահիրեի եւ Աղեքսանդրիոյ զոյգ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐներուն ու ՌԱԿ-ի շրջանակին կողմէ ուղարկուած գեղեցիկ ծաղկեկողովներու ճաշակաւոր տեղադրութեամբ:

Նշենք, թէ հանդիսութեան օրը առաւօտեան, ՀԲԸՄ-ի Գահիրեի Վարչութեան խնդրանքով, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցիին մէջ Ս. Պատարագի ակարտին, հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ ՀԲԸՄ-ի ողբացեալ բարերար անդամներուն, վարչական անդամներուն եւ անդամ անդամուհիներուն հոգիներուն ի հանգիստ:

Շնորհակալ ըլլանք ՀԲԸՄ-ի Գահիրեի մասնաճիւղի դարադարձի հանդիսութիւնը կազմակերպողներուն եւ մաղթենք որ ՀԲԸՄ-ի երթը շարունակուի հայրենասիրութեամբ, հաւատքով եւ նուիրումով ծառայող ղեկավարներով եւ անդամներով:

Արաքսի Տօվլէթեան

ՈՒՂԻՆ Ի ԵՏՈՒՑ ԾԻ ԳԻ, ՊՐԱՐՄՈՒԹՅԱՆ ԸՅ ԵՒ ԿՍՈՒՄ ԸՂԿԻ
 ԵՊՈՒՂՈՂՈՒՄԵՆ ԵՒ ԿՍՈՒՂՈՒՄ ԸՄԵՆՇՈՒ ՎՇՈՑ,
 ԿՍՈՒՂՈՒՄ ԿՍՈՒՂՈՒՄ ՎՇՈՒՂՈՒՄ ԿՍՈՒՂՈՒՄ ԿՍՈՒՂՈՒՄ
 ԸՄՈՒՄ ԵՍՏՈՒՄ ԵՍՏՈՒՄ ԵՍՏՈՒՄ ԵՍՏՈՒՄ ԵՍՏՈՒՄ

ԳԻՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՕՐՀՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ
 ԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԹՄԵՆՈՒՄԻ ԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ
 ԿԱՆՈՒՄ ԵՄՍՏՈՒՄԻ
 ՈՐ Ի ԿԱՆՈՒՄ ԵՍՏՈՒՄ

Մանկանց Մայր Ընտանեկան Ինքնակազմակերպության
 Մեր արձանագրության էնդ լուսն Հայկական Բարեգործական
 Ընտանեկան Մայրերի Կանխիկ մասնակցող անդամներին և առ
 Տերն աղանձով Մեր բարեգործականներն ու շնորհաբաններն
 թիվում մասնակցող 100-ամյա յոթնամյա անդամ:

Հայկական Բարեգործական Ընտանեկան Մայրերի
 ազգագրական և մայրերի շնորհակցող շնորհակցող մարտնչական
 Կանխիկ մասնակցող արձանագրությունն ու ժամանակակից
 ժողովուրդներին, որ մեզ քոք կրակնաբարձր է Կանխիկ
 մայր կանխիկ: Ընտանեկան և նահանգներին ազգ Կանխիկ
 բարեգործական անդամները անմասնաբաժնի ջանքեր և ներդրում
 մասնակցող անդամներ և ներդրումներ կանխիկ շնորհակցող
 ժողովուրդներին և անդամներ մասնակցողներին
 ժողովուրդներին, մշակույթ և ժողովուրդներ անդամներին
 նպաստող ներդրումները անդամներ բարեգործականն ու
 բարեգործականն:

Կանխիկ մասնակցող կրակնաբարձրներին մայր անդամներն ու
 անդամները շնորհակցող իրան անդամներն ու նահանգներին մայր
 ազգ և ներդրումներ անդամներին մայր անդամներին էն շնորհակցող
 ներդրումները կանխիկ: Մեր անդամները ջանքեր և ներդրումներ
 անդամներին շնորհակցող անդամներն ու մայր լուսն, աղանձով
 թեք Վա Կանխիկ և մայր Հայկական մանկանց շնորհակցող
 անդամներին կանխիկ կազմակերպություններին, նահանգները,
 ազգագրական շնորհակցողները, արդևակ շնորհակցող մայր մայր
 անդամներ և մայր կանխիկ Կանխիկ մասնակցողները:

Մեր մայրերին, որ Հայկական Բարեգործական Ընտանեկան
 Մայրերի և Կանխիկ մասնակցող անդամները յոթնամյա
 անդամներին կանխիկ Բարեգործական շնորհակցող անդամներին
 և անդամներին անդամներին կանխիկ մայր անդամներին
 ու շնորհակցողներին թիվն ինչ սիրով ու նահանգներով
 անդամներին ու շնորհակցողներին շնորհակցող շնորհակցող
 յոթնամյա մայր շնորհակցող յոթնամյա անդամներին մարտնչական:

Ընտանեկան, որ Ընտանեկան իր անդամներին ու շնորհակցող
 անդամներ և անդամներ ինչ Հայկական Բարեգործական Ընտանեկան
 Մայրերին ազնիվ անդամներին, շնորհակցող շնորհակցող կանխիկ
 իրան անդամներ և ազնիվ յոթնամյա անդամներին մայր կանխիկ
 անդամներին:

Թող Տերը կազմակերպի Կանխիկ և նրա անդամներին
 շնորհակցողներին և անդամներին և անդամներին շնորհակցող յոթնամյա
 իր բարեգործական ներդրումներ և յոթնամյա անդամներին:

«Մարտնչական ինքնակազմակերպության անդամներին, անդամներին, անդամներին
 և շնորհակցողներին շնորհակցողներին» իր անդամներին ինչ ու ինչ
 անդամներին անդամներին Տերին» (Մ. Կորնել. 15-58):

Օրհնագրություն

Գրքագիր
 ԳՐԹԳՐԱԿԱՆ
 ԿԱՆՈՒՄ ԵՄՍՏՈՒՄ ԿԱՆՈՒՄ ԵՄՍՏՈՒՄ

Մասնակցողներին շնորհակցողներին
 Կանխիկ մասնակցողներին շնորհակցողներին
 Կանխիկ մասնակցողներին շնորհակցողներին
 Կանխիկ մասնակցողներին շնորհակցողներին

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՍՓՅՈՒՆՔԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

MINISTRY OF DIASPORA OF
THE REPUBLIC OF ARMENIA

ՆԱԽԱՐԱՐ

MINISTER

«29» 10 2010 թ.
0/15/6168-Պ

**ՀԲԸՄ-Ի ԿԱԶԻՐԵԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ
ԱՏԵՆԱՊԵՏ ՊԱՐՈՆ ՎԻԳԵՆ ՃԻՋԱԵՃՅԱՆԻՆ**

Հարգելի պարոն Ճիգմեճյան,
սիրելի հայրենակիցներ,

Ջերմագին շնորհավորում եմ Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության Կահիրեի մասնաճյուղի բոլոր անդամներին՝ կազմակերպության մեկդարյա հոբելյանի կապակցությամբ:

Կառույցն իր 100-ամյա պատմության ընթացքում վստահություն ու պատկառանք է ներշնչել յուրաքանչյուր հայի՝ իր կատարած հայրենանվեր գործերի, ստեղծած և պահպանած ավանդույթների, ինչպես նաև բարեսիրական, մշակութային, կրթական, հրատարակչական և հայապահպանական այլ ձեռնարկների շնորհիվ:

ՀԲԸՄ-ի Կահիրեի մասնաճյուղն իր բազմամյա գործունեության ընթացքում միշտ հավատարիմ է մնացել հայ ժողովրդի կարիքները վերագնահատելու՝ իր սկզբունքին, առաջնորդվելով կառույցի առողջ գաղափարաբանությամբ և մշտապես զուլալ պահելով ակունքները: Մասնաճյուղն իր երկարամյա գործունեությամբ ապացուցել է հայ ժողովրդին իր անմնացորդ նվիրվածությունն ու կարիքավոր հայի կողքին լինելու՝ իր պատրաստակամությունը:

Անգնահատելի է ՀԲԸՄ-ի Կահիրեի մասնաճյուղի դերը հայ ինքնության պահպանման, հայոց պատմության ու մշակույթի զարգացման և տարածման գործում:

0010, ԳԳ, Երևան, Վ.Սարգսյան 26/1
26/1 Str. V.Sargsyan, Yerevan, RA, 0010

Phone: (+374 10) 58 91 55
fax: (+374 10) 58 91 57
E-mail: minister@mindiaspora.am

շարունակությունը էջ 10 →

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԾԱԲԵՆ ԳՈՐԾԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐ

31 Հոկտեմբերի, 2010թ.

ՀԲԸՄ ԿԱՀԻՐԵԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

Կահիրե

Սիրելի բարեկամներ,

ՀԲԸՄ Կահիրեի մասնաճյուղի անցած նշանակալի ուղին և երկարամյա արգասավոր գործունեությունը հայտնի են ոչ միայն եզիպտահայ գաղթօջախում, այլև նրա շրջանակներից դուրս Հայաստանում, Արցախում և Սփյուռքում:

Եզիպտոսում պաշտոնավարելու տարիներին առիթ էմ ունեցել մոտիկից ծանոթ լինելու ՀԲԸՄ Կահիրեի մասնաճյուղի ազգանվեր աշխատանքին, ինչպես նաև՝ անմիջականորեն ճանաչելու անդամներին, որոնցից շատերի հետ ձևավորված անձնական բարեկամությունը նույն ոգով շարունակվում է առ այսօր: Միշտ ջերմությամբ էմ հիշում մասնաճյուղի և նրա այն ժամանակվա ատենապետ պարոն Պերճ Թերզյանի հետ տարված նպատակասլաց համատեղ աշխատանքը, որի արդյունքում Հայաստանի Հանրապետությունը բարեկամ Եզիպտոսի հողում ունեցավ իր պատվավոր և ներկայանալի դեսպանատունը:

ՀԲԸՄ Կահիրեի մասնաճյուղի 100-ամյա հորեյանի տոնակատարություններին – աշխատանքի բերումով – չլինելով ձեր կողքին, միաժամանակ ձեզ հետ էմ հոգեպես: Ջերմորեն ու սրտանց շնորհավորում էմ ողջունում էմ բոլորիդ, ՀԲԸՄ Կահիրեի մասնաճյուղին և ողջ եզիպտահայ բնտանիքին, մաղթելով հետագա ձեռքբերումներ և նորանոր իրագործումներ՝ ի շահ մեր ժողովրդի և Մայր Հայրենիքի:

Լավագույն բարեմաղթանքներով՝

Է.Դ.ՎԱՐԴ ՆԱԼԲԱՆՅԱՆ

AGBU

ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՈՒԹՅՈՒՆ

55 East 59th Street, New York, NY 10022-1112 U.S.A. T: 212 319-6383 • F: 212 319-6507/08 • E: agbu@agbu.org • W: www.agbu.org

31 Հոկտեմբեր 2010

Մեծայարգ
Պատուոյ Ատենապետ Տիար Պերճ Թերզեան
Ատենապետ Տոքթ. Վիգէն Ճիլմեճեան
Եւ Յարգելի Անդամներ Հ.Բ.Ը.Միութեան
Գահիրէ ի Մասնաճիւղի Վարչութեան
Գահիրէ, Եգիպտոս

Յարգելի Տեարք,

Ուրախութեամբ տեղեկացանք որ Կիրակի 31 Հոկտեմբերին հանդիսաւորապէս պիտի նշուի Հ.Բ.Ը.Միութեան Գահիրէի Մասնաճիւղին հիմնադրութեան 100-ամեակը: Այս առթիւ Կեդրոնական Վարչական Ժողովին անունով կ'ողջունենք մեր Եգիպտոսի շրջանակը եւ գնահատանքով ու հպարտութեամբ կը նշենք մասնաճիւղին կատարած դերը եւ անոր գրաւած յատուկ տեղը մեր հայկական մեծագոյն միութեան ժամանակագրութեան մէջ:

Գահիրէի մասնաճիւղը իբր Միութեան հիմնադրավայրի շրջանակ եւ սկզբնական շրջանի կազմակերպչական եւ օգնութեան աշխատանքներու կեդրոնավայրերէն մին, եղած է ՀԲԸՄ-ի կարեւոր լծակներէն մէկը: Անկախ աշխարհագրական դիրքի յատկանիշէն սակայն, Եգիպտոսի մէջ Գահիրէի մասնաճիւղին փայլուն գործունէութիւնը եւ առաջնորդող դերը Եգիպտոսի հանրային մշակութային եւ հրապարակագրական աշխոյժ կեանքէն ներս, բարձր ճանաչում, համակրանք եւ զօրակցութիւն ապահոված են հայութեան՝ արաբական աշխարհի լուսաւորութեան եւ ազգային գիտակցութեան դարբնոց հանդիսացող Եգիպտոսէն եւ անոր ազնիւ ժողովուրդէն:

Այս առիթով երախտագիտութեամբ կը յիշատակենք Միութեան Եգիպտոսի շրջանակին վարչութեանց ատենապետները եւ նուիրեալ անդամները, որոնք անցնող հարիւրամեակին ՀԲԸՄ-ի նպատակներուն եւ սկզբունքներուն հանդէպ իրենց հաւատարմութեամբ եւ անխոնջ աշխատանքով ապահովեցին անոր բարձր վարկը, զայն պսակելով արդարօրէն շահուած համաժողովրդային արդար վստահութեամբ ու յարգանքով:

Յատուկ գնահատանքով կ'անդրադառնանք Մասնաճիւղի շարունակուող բեղուն գործունէութեան եւ ներդրումներուն մեր միութենական մշակութային, ազգային եւ հայրենական աշխատանքներուն մէջ, ձեզի մաղթելով յարատեւ եռանդ եւ յաջողութիւն ազգանուէր ձեռնարկութեան մէջ:

Յարգանքներով՝

Պերճ Սեդրակեան
Նախագահ

CENTRAL BOARD OF DIRECTORS:

PRESIDENT - BERGE SETRAKIAN **VICE PRESIDENT** - ARSHAVIR GUNDJIAN **TREASURER** - SAN SIMONIAN **SECRETARY** - BERGE PAPAZIAN

HONORARY MEMBER - HIS HOLINESS KAREKIN II, Catholics of All Armenians

MEMBERS - United States: M. MICHAEL ANSOUB, CAROL BAGDASARIAN ASLANIAN, JOSEPH BASRALIAN, YERWANT DEMIRJIAN, NAZARETH FESTEJIAN, ARDA HARAKTUNIAN, SARKIS JEREJIAN, LEVON NAZARIAN, SINAN SINANIAN, DOCKRAN TEVRIZIAN, YERWANT ZORIAN. Argentina: BUBEN KECHICHIAN. France: ARIS ADAMIAN. Switzerland: YVHE GAHRACHE. Syria: NASKEN YACOUBIAN.

COUNCIL OF TRUSTEES - SARKIS DEMIROJIAN, RICHARD MANDOGIAN, NAZAR NAZARIAN, LOUISE MANDOGIAN SIMONE, KARNIG YACOUBIAN.

DIRECTOR EMERITUS - BARRY ZORTHIAN.

IN MEMORIAM - BOGHOS NUBAR, Founder; ALEX MANDOGIAN, Honorary Life President.

Կահիրեում մասնագյուղն առավել նշանավոր է, քանի որ Դուք եք ծնունդ տվել այնպիսի վատ անհատականության, ինչպիսին է Պողոս Լուսաբը: Մեծ մարդ, մեծ հայ, որի շնորհիվ հիմնվել և 104 տարի է գործում է ՀԲԸՄ-ն, որն իր ճյուղերն արձակեց շատ ու շատ երկրներում՝ դառնալով հայ ժողովրդի կարիքավոր գավակների բարերարն ու սրտակիցը, օգնականն ու բախտանը:

Համոզված եմք, որ ՀԲԸՄ-ի Կահիրեի մասնագյուղի անդամները Պողոս Լուսաբի գաղափարներով ոգեշնչված կշարունակեն իրենց ազգանվեր գործունեությունը և նորանոր ձեռքբերումներ ու հաջողություններ կարձանագրեն հայաստապատ ձեռնարկներում:

Ուժ ու նրանդ եմ մաղթում Ձեզ՝ կատայցի նվիրական գաղափարների իրականացման ճանապարհին: Վաստի եմ՝ Ձեր գործելատճն ուսանելի կլինի նոր սերունդների, ՀԲԸՄ-ի բարի ավանդույթների շարունակողների համար:

Հարգանքով և սերտ համագործակցության ակնկալիքով՝

ՀՐԱՆՈՒՇ ՀԱԿՈՒԹՅԱՆ

ՆԲԸՄ-Ի ԳԱՆԻՐԷԻ ՄԱՍՆԱԾԻԲՂԻ 2010-Ի ՔՍԱՆԱՄԵԱՅ ՎԵԹԵՐԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ ՍՏԱՑՈՂ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

ՆՈՒԱՐԴ ԱԲԱԳԵԱՆ
ԹԱԼԻՆ ԵՐԶՆԿԱՑԵԱՆ
ԱԼԻՆ ՃԻԶՄԵՃԵԱՆ
ՍՈՆԻԱ ՅԱԿՈՒԲԵԱՆ
ՄԱՐԻ ԶԷՉՃԵՆԵԱՆ
ԱՐՇԱԼՈՅՍ ՊԸԼԸՔՏԱՆԵԱՆ
ՆԱՅԻՐԻ ՍԻՄՈՆԵԱՆ
ՎԻՎԻԱՆ (ՍԻՄԱ) ՍԻՄՈՆԵԱՆ
ԱՆԱՅԻՏ ԽԱԶԵՐԵԱՆ

ՌՈՊԵՐ ԱՐԹԻՆԵԱՆ
ՄԱՆՈՒԷԼ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՍԱՐԳԻՍ ԽԱԶԵՐԵԱՆ
ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ
ԼԵՒՈՆ ՆԻԿՈԼԵԱՆ
ՃՈՐՃ ՍԻՄՈՆԵԱՆ
ՅՐԱԶ ՍԻՄՈՆԵԱՆ
ՆՈՒՊԱՐ ՍԻՄՈՆԵԱՆ
ԺԻՐԱՅՐ ՏԵՓՈՅԵԱՆ

ՏՈՔԹ. ՎԻՊԷՆ ՃԻԶՄԷՃԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ

**Գերաշնորհ Սրբազան Հայր եւ Արհիապատիւ Գերապայծառ Հայր,
Նորին Գերազանցութիւն ԶԳԻ Արտակարգ եւ Լիազօր Դեսպան,
Մեծայարգ Ատենապետ Գահիրէի Զաղաքական Ժողովի եւ Ազնուափայլ Տիկին,
Պատուարժան Ներկայացուցիչ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան «Կար-
պիս Փափագեան Մրցանակ»ի Յանձնախումբի,
Հոգեշնորհ եւ Արժանապատիւ Հայրեր,
Մշակութային, Մարզական եւ Բարեսիրական Միութիւններու Ներկայացուցիչներ
եւ Սիրելի Ներկաներ,**

Բաւական դժուար պիտի ըլլայ կարճ ժամա-
նակամիջոցի մը մէջ, անդրադառնալ Հայկա-
կան Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան
Գահիրէի Մասնաճիւղին հիմնադրութեան եւ
Ներկայացնել անոր հարիւրամեայ պատմու-
թիւնը եւ գործունէութիւնը: Ուստի պիտի փոր-
ձեմ, ամփոփ գիծերով ներկայացնել Գահիրէի
Բարեգործականի հիմնական սկզբունքները
եւ գործունէութեան նպատակները, որոնք
սկիզբէն որդեգրուած են եւ կը շարունակուին
յարգուիլ մինչեւ այսօր:

գոյն կրթութեան տեր անձնաւորութիւններ,
հմուտ մասնագետներ, դիւանագետներ, դրա-
մատերեր, պետական պատասխանատուներ,
յարգանք վայելող եւ պարտադրող արժանա-
ւոր ազգայիններ, գնահատուած հայ թէ օտար
շրջանակներէ:

Այսպիսի անձեր էին Պօղոս Նուպար Փա-
շան, Եագուպ Արթին Փաշան, Երուանդ Պէյ
Աղաթօնը, Գրիգոր Եղիայեանը, Առաքել Պէյ
Նուպարը, Տոքթ. Նազարէթ Տաղաւարեանը,
Սկրտիչ Պէյ ՄարկոսՅը եւ Յովհաննէս Յակոբեանը:

Բարեգործականը՝ իր հիմնադրութեան
առաջին օրէն իսկ, յաջողեցաւ պահել իր կեն-
սունակութիւնը եւ յատուկ գործունէութիւնը
շնորհիւ իր իմաստուն հիմնադիրներուն գոր-
ծադրած սկզբունքներուն եւ հետապնդած
նպատակներուն, ինչպէս նաեւ անոնց յաջոր-
դող ողջամիտ ղեկավարներուն որոնք տարի-
ներու ընթացքին գիտակցութեամբ եւ նուիրու-
մով աշխատած են գործադրել, պահպանել եւ
զարգացնել զանոնք:

ՀԲԸՄ-ի հիմնադիրները եղած են բարձրա-

Այս մեծանուն անհատները, մէկդի դնելով
իրենց անձնական շահերն ու մտահոգութիւն-
ները, հիմնեցին ՀԲԸՄ-ը 1906ին յօգուտ հայ
ժողովուրդին եւ ազգային շահերուն:

Այսպիսի բարձր նկարագրի տեր անձեր էին
նաեւ Գահիրէի Բարեգործականի 1910ի անդ-
րանիկ վարչութեան անդամները, ատենապե-
տութեամբ Միհրան Ղազարոսեանի:

Եգիպտոսի մէջ, Գահիրէի Բարեգործականը
յաջողեցաւ պահել իր կենսունակութիւնը եւ
շարունակեց բարգաւաճիլ շնորհիւ բոլոր ժա-

մասակներու իր ողջամիտ ղեկավարներուն անխախտելի նուիրումին, որոնք հաւատարիմ մնացին Միութեան սկզբունքներուն եւ ունեցան աշխոյժ գործունեութիւն համապատասխան իրենց ունեցած միջոցներուն եւ դրամագլուխին:

Շնորհիւ ազգային հարցերուն հանդէպ անոնց ունեցած խոհեմ եւ իրատես մօտեցումին, Միութեան դրամագլուխին անոնց խղճամիտ յանձանձումին եւ անոնց անշահախնդիր գործունեութեան, այսօր Գահիրէի Բարեգործականը կը կանգնի իբրեւ առողջ, զօրաւոր եւ գործօն կազմակերպութիւն մը եգիպտահայ գաղութէն ներս: Այդ իսկ պատճառաւ, տարիներու ընթացքին, բարերարներ մեծագումար նուիրատուութիւններ կատարած են անոր, որոնցմէ ամենակարեւորը եղած է 1976-ին Տիկին Սաթենիկ Չագըրինը, որ Գահիրէի Բարեգործականին նուիրեց իր Չամալեքի շքեղ մենատունը քովի ընդարձակ հողամասով:

Այս արքայական նուիրատուութիւնը կարելոր անկիւնադարձ մը եղաւ Գահիրէի Բարեգործականի պատմութեան մէջ, անոր առջեւ բանալով բազմաթիւ մշակութային եւ բարեսիրական գործունեութեանց նոր դռներ, եւ սակայն, միեւնոյն ժամանակ, անոր ուսերուն վրայ դրաւ ծանր եւ պատասխանատու պարտաւորութիւններ:

Սաթենիկ Չագըր մահացաւ 1982-ին այսինքն իր կատարած նուիրատուութենէն վեց տարի վերջ:

Գահիրէի Բարեգործականի վարչութիւնը օրինական եւ գործնական նկատումներով 1992-ին որոշեց կալուածը երկու մասի բաժնել: Պարապ հողամասը՝ շուրջ 1750 քմ. տարածութեամբ եւ միւս մասը՝ մենատունը իր շուրջի տարածքով շուրջ 2340 քմ.:

Յունուար 1996-ին, հրապարակային աճուրդով մենատան քովի պարապ հողամասը վաճառուեցաւ մօտ 16 միլիոն Ե.Ռ-ի եւ գումարը փոխանցուեցաւ «Սաթենիկ Չագըր» Զիմնադրամին, Գահիրէի Բարեգործականի հոգատարութեան տակ: Իսկ շքեղ մենատունը՝ խորհրդանշական վարձքով տրամադրուեցաւ ԶԶի դեսպանութեան:

Միութեան Կազմական Կանոնագրին մէջ գործադրելի նպատակներէն՝ որոնք նշուած են ձեր տրամադրութեան տակ եղող գրքոյկներուն մէջ՝ պիտի յիշեմ միայն հետեւեալ գլխաւոր կետերը:

Առողջապահական գործունեութիւն:

Նիւթական օգնութիւն գաղութիս կարիքաւոր անձերուն:

Ուսումնական օժանդակութիւն:

Գիրքերու հրատարակութիւն:

Նիւթական օժանդակութիւններ հայկական հաստատութիւններու:

Քաջալերել Եգիպտոսի հայ համայնքի գաւակները ուսումնասիրելու հայ լեզուն եւ հայ մշակոյթը:

Արուեստագետներու քաջալերութիւն ու ձեռքբերում եւ ցուցադրութիւն անոնց գործերուն:

Քաջալերել երիտասարդական գործունեութիւնը կազմակերպելով ճամբարներ, զբօսապտոյտներ եւ հաւաքներ:

Քաջալերել մշակութային ժառանգութեան ուսումնասիրութիւնները եւ պրպտումները

Մշակութային հանդիսութիւններու, ասուլիսներու եւ ցուցահանդեսներու կազմակերպութիւն:

Ասոնք եղած են Բարեգործականի «Չագըր Զիմնադրամ»-ին սկզբունքները եւ նպատակները եւ գործնական գետնի վրայ ասոնք են, 1996 Էն սկսեալ մինչեւ այսօր Գահիրէի Բարեգործականի գործունեութեան դաշտը:

Այսպիսով, Գահիրէի Բարեգործականը որ կտակակատարն է «Չագըր Զիմնադրամ»-ին, զայն յանձն առած է Բարեգործականի սկզբունքներուն համաձայն, այսինքն թէ Միութիւնը ապաքաղաքական եւ ոչ յարանուանական կազմակերպութիւն մըն է: ՄԵկ խօսքով, մեր գաղութի բոլոր հայերը կրնան օգտուիլ Բարեգործականի յատկացումներէն:

«Սաթենիկ Չագըր» Զիմնադրամի միջոցներով, բազմաթիւ հայորդիներ կ'ուսանին վարժարաններու եւ մեծագումար կրթաթոշակ պահանջող բարձրագոյն ուսումնական հիմնարկներու մէջ,

Գահիրէի Բարեգործականը, ընկերային օժանդակութեան ծիրին մէջ, դարմանի եւ ապրուստի յատկացումներ կ'ընէ կարիքաւոր եգիպտահայերու: Նաեւ Չագըր Զիմնադրամի առողջապահական հոգատարութեան ծրագրէն՝ (Medicare) Էն կ'օգտուին գաղութին գաւակներէն հարիւրաւորներ: Բազմաթիւ կարիքաւորներ կը ստանան նաեւ ապրուստի ամսական յատկացումներ:

Երգարուեստի եւ երաժշտութեան մարզին մէջ, 2004Էն սկսեալ, Գահիրէի Բարեգործականի կազմած Ծիածան մանկական երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Սօ. Միհրան Ղազէլեանի եւ սիրայօժար օժանդակութեամբ իր տիկնոջ Գոհարի եւ Տիկին Նանօր Աբիկեանի, շատ կարելոր ներդրում ունի մեր նոր սերունդի հայեցի դաստիարակութեան մէջ:

Կարելոր առիթներով հրաւիրած ենք Հայաստանէն եւ Սփիւռքէն մեներգիչներ, դաշնակահարներ, պարափումբեր եւ թատերափումբեր. ինչպէս նաեւ պատմաբաններ, դասախօսներ եւ արուեստաբաններ:

Հիմնադրամի միջոցներով կը կազմակերպենք ճամբարներ որոնց մասնակցած են Սուրիայէն եւ Լիբանանէն երիտասարդներ, դրկած ենք նաեւ բազմաթիւ պատանիներ եւ երիտասարդներ Հայրենիք եւ Սուրիա:

Մշակութային գործունեութեան ծիրէն ներս, հիմնադրամի միջոցներով, հրատարակուած են աւելի քան 70 գրքեր եւ պրակներ հայերէն, արաբերէն եւ անգլերէն լեզուներով: Հրատարակչական գործին մաս կը կազմէ նաեւ Միութեան «Տեղեկատու» եռամսեայ պարբերաթերթը՝ հայերէն լեզուով, եւ «Արեգ» ամսօրեան արաբերէն լեզուով, որ կարելոր դեր կը կատարէ ծանօթացնելով հայութիւնը եւ հայկական տեսակետները եզրափակելու եւ արաբ ժողովուրդին:

Նոյնքան կարելոր դեր կը կատարէ Գահիրէի Բարեգործականի կայքէջը՝ agbuegypt.com-ը՝ որ Եգիպտոսի Բարեգործականի միութեան կեանքէն ինչպէս նաեւ անոր մարզական թելին՝ «ՀՄԸՄ-Նուպար»-էն տեղեկութիւններ կը հաղորդէ ամբողջ աշխարհին:

Մանրաժապաւենի վրայ կատարած ենք եզրափակող մամուլի երեք թերթերուն՝ Արեւի, Յուսաբերի եւ Ջահակիրի հաւաքածոներուն պատճենահանումը:

Յատկացումներ կատարուած են նաեւ պետական եւ համաեգիպտական ծրագիրներու, ինչպէս համալսարաններու կարօտեալ ուսանողներու Ֆոնտին, Սիւզան Մուպարաքի ընկերային եւ բարեսիրական ծրագիրներուն եւ Գահիրէի համալսարանի հայագիտական ուսման կեդրոնին:

Գահիրէի Բարեգործականը կը քաջալերէ նաեւ մտաւորականներն ու արուեստագետները ստեղծագործելու, անոնց կատարելով նիւթական օժանդակութիւններ եւ ուսումնասիրական եւ ստեղծագործական պարապմունքի յատկացումներ:

Կ'ուզէի այստեղ շեշտել թէ մեր կազմակերպած ձեռնարկներու պարագային կ'աշխատինք որ ներկայացումներէն օգտուին թէ Գահիրէի եւ թէ Աղեքսանդրիոյ հայերը: Երգարուեստի, երաժշտութեան ձեռնարկներուն կամ ցուցահանդեսներուն երբ կարելիութիւնը ըլլայ, կը փորձենք մեր ներկայացումներուն հրաւիրել եզրափակող ժողովուրդը:

Տեղին է յիշել նաեւ թէ Գահիրէի Բարեգոր-

ծականը՝ 2001 թուականէն սկսեալ ձեռնարկած է կարելոր, մեծածաւալ ծրագրի մը իրագործման: Այդ ծրագիրը կը նախատեսէ 1878-էն 1923-ի միջեւ, Եգիպտոսի մէջ լոյս տեսած բոլոր թերթերուն մէջէն հաւաքել արաբերէն լեզուով լոյս տեսած Հայաստանի եւ հայերուն վերաբերեալ բոլոր գրութիւնները, նկարահանել զանոնք ապա դասաւորել: Այս դժուարին պարտականութիւնը յանձնուած է Տոքթ. Մոհամետ Ռիֆաաթ Էլ Իմամի, որուն գլխաւորութեամբ երեք հոգինոց յանձնախումբ մը՝ Մարտ 2001-էն մինչեւ Մայիս 2009, քննած է Եգիպտոսի Ազգային Գրադարանի աւելի քան 2000 անուններով թերթերու եւ պարբերականներու հաւաքածոները, անոնց 750ին մէջէն ընտրելով եւ նկարահանելով 37.600 նիւթեր:

Այս նիւթերու հաւաքագրումը, նկարահանումը եւ դասաւորումը առաւ մօտ 9 տարի: Այժմ անցած ենք այս կարելոր աշխատանքին երկրորդ հանգրուանին՝ հաւաքուած նիւթերը, դասաւորել, ուսումնասիրել եւ հրատարակել՝ սկսելով հայկական ցեղասպանութենէն, այդ ժամանակամիջոցին եզրափակող կամ արաբ թղթակիցներու գրութիւնները եւ ականատեսներու վկայութիւնները արաբերէն լեզուով հրատարակելով:

Ուսումնասիրութիւններ պիտի կատարուին եւ հրատարակուին նաեւ այդ ժամանակաշրջանի եզրափակող նշանաւոր անձնաւորութիւններուն մասին, որոնք մեծապէս սատարած են Եգիպտոսի մշակութային, տնտեսական եւ քաղաքական կեանքին վերելքին:

Կը կարծենք թէ այս ծրագրին իրագործումը քանի մը տարիէն, շատ մեծ փաստագրական նշանակութիւն ունեցող արդիւնաւոր աշխատասիրութիւն մը պիտի ըլլայ եւ մեծ նպաստ պիտի բերէ հայութեան:

Գահիրէի Բարեգործականի Մասնաճիւղի կատարած այսպիսի կարելոր գործունեութեանց շարքը շատ երկար է: Ան մէկ դարէ ի վեր, կը գործէ նպատակ ունենալով օգտակար ըլլալ եզրափակող գաղութին եւ հայութեան:

Կը մաղթենք՝ որ գիտակից, իմաստուն ղեկավարներու առաջնորդութեամբ, այս Բարեսիրական Միութիւնը ընդմիջտ գոյատեւէ, շարունակէ իր բազմաբնոյթ մարդասիրական գործունեութիւնները եւ յաջողութեամբ իրագործէ հայ ժողովուրդին ակնկալութիւնները:

Բարի մաղթանքներ բոլորիդ եւ շնորհակալութիւն ձեր համբերատար ուշադրութեան համար:

ՏԻԱՐ ՊԵՐՃ ԹԷՐԶԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ

Սիրելի ներկաներ,

Այսօր ենթադրուած եմ Ձեզի ներկայացնել Տոքթ. Սոհամետ Ռիֆաաթ Էլ Իմամը, ԶԲԸՄ-ի Կարպիս Փափագեան մրցանակի տուչութեան առիթով:

Ձեր տրամադրութեան տակ եղող պրակին մէջ, որ այս յատուկ առիթով պատրաստուած է, յիշուած է թէ սոյն մրցանակը նախապէս՝ 1988-էն սկսեալ ստացած են աշխարհի տարբեր երկիրներէն 24 ակադեմականներ, մտաւորականներ եւ հիմնարկ:

Տոքթ. Սոհամետ Ռիֆաաթը ներկայացւելու կարիք չունի: Սակայն, հակառակ անոր որ մեզմէ շատեր կը կարծեն թէ տեղեակ են իր ակադեմական, գրական եւ հրապարակագրական գործունեութեան,

կան նիւթերու հետ:

Տեղին է նշել թէ Աղեքսանդրիոյ Զամալսարանին մէջ 2004 թուականէն մինչեւ այսօր ան աւարտական եւ յետ աւարտական կարգերու կը դասաւանդէ Զայկական Զարցը Օսմանեան Պետութեան մէջ: Ան նոյնպէս 2009-ի ընթացքին Պենհայի համալսարանի գրականութեան ճիւղի պատմութեան բաժնին աւարտական ուսանողներուն դասաւանդած է Զայկան Զարցը: Դարձեալ, Զայկական Զարցի վերաբերեալ նիւթեր դասաւանդած է, հրատարակելով «Պատմական Տեքստեր Օտար Լեզու» անունով դասագիրքը:

Ասոնցմէ զատ Տոքթ. Սոհամետ Ռիֆաաթ հիմը դրած է գիտական դպրոցի մը, որ կը զբաղի հայկական ուսումնասիրու-

այսուհանդերձ իր գործունեութեան ծիրը շատ աւելի ընդարձակ է մեր ունեցած տեղեկութիւններէն:

Ան պատմաբան է, դասախօս՝ խմբագիր՝ եւ հեղինակ:

Իր ամենէն յայտնի գործերն են.

Զայերը Եգիպտոսի մէջ 19րդ դար, Զայերը Եգիպտոսի մէջ 1896-1961, Զայկական Զարցը Օսմանեան Պետութեան մէջ 1878-1923 եւ այլ բազմաթիւ հեղինակութիւններ որոնք առընչուած են հայկա-

թիւներով իր կարգ մը ուսանողները պատրաստելով ուսումնասիրելու Զայկական Դատը մագիստրական եւ տոքթորական հանգրուաններուն:

Այս ուսումնասիրութիւններն են օրինակ՝ Յարական Ռուսաստանը 1878-1896, Բրիտանիա եւ Զայկական Դատը 1878-1886, Միացեալ Նահանգները եւ Զայկական Դատը 1915-1923, Զայերը Պոլսոյ մէջ 1839-1878: Այս ուսումնասիրութիւնները նախընթաց մըն են ոչ միայն եգիպտական

համալսարաններու մակարդակով այլ ամբողջ արաբական աշխարհի համալսարաններու մակարդակով:

Այս բոլորն զատ մեծարեալը մասնակցած է բազմաթիւ տեղական եւ միջազգային համաժողովներու, որոնց ընթացքին հայկական բազմաթիւ սիւթեր ներկայացուցած է: Նոյնպէս Տոքթ. Մոհամետ Ռիֆաաթ սատարած է հայկական սիւթերու վերաբերեալ արաբերէն լեզուով տեղեկատուական պարբերականներու խմբագրութեան, ինչպէս “Արեւ” օրաթերթի արաբատառ ամսօրեայ յաւելումը որ խմբագրած է Յունուար 1998-էն մինչեւ Ապրիլ 2009, նաեւ ՅԲԸՄ-ի հրատարակած “Արեգ” ամսօրեայ արաբերէն պարբերականը զոր կը խմբագրէ 2010 Ապրիլէն սկսեալ:

Ծանօթ է նաեւ թէ Տոքթ. Մոհամետ Ռիֆաաթ շուրջ տասնամեակէ մը ի վեր կը վերահսկէ (Յայաստանը եւ Յայերը Եգիպտական Մամուլին Մէջ (1878-1923) ծրագիրը, գործակցութեամբ Գահիրէի ՅԲԸՄ-ին:

Այս ճիգերուն իբր արդիւնք, նկարուած 37 հազար տարբեր չափերու փաստաթուղթեր ուսումնասիրութեան եւ պրպտումի մէջ եղող այս ծրագրին վերաբերեալ: Ներկայիս կը կատարուին դասաւորումներ, ենթաբաժանումներ եւ թուայնացում, որպէս նախապատրաստութիւն անոնց յաջորդական հատորներով գիտական հրատարակութեան, ինչ կը վերաբերի հայկական հարցին, ականաւոր հայերու եւայն:

Հակառակ անոր որ Տոքթ. Մոհամետ Ռիֆաաթ Էլ Իմամ հայկական սիւթերու գրեթէ միակ եգիպտացի մասնագետն է, սակայն իր գիտական գործունեութիւնը չէ սահմանափակուած միայն այդ դաշտով: Ան բազմաթիւ գիրքեր հեղինակած է այլ բնագաւառներու մէջ, որոնցմէ կարելի է թուել հետեւեալները,

- Մարդկային ցեղին բնաշնչումը 1946-1948
- Ուրիշին ժխտումը, քաներորդ դարու ոճիրը
- Նկարի շրջանը ժամանակակից Եգիպտոսի մէջ 1839-1924)

տոսի մէջ 1839-1924)

Մամուլի տակ են նաեւ երկու գիրքեր
● Փողոցի տղաքը ժամանակակից Եգիպտոսի մէջ 1883-1849. թափառականներ, հալածուածներ, շեղածներ

● Յունական փրոփականտը Եգիպտոսի մէջ 1933- 1935: Ուսումնասիրութիւն եգիպտականացած յոյն թերթի մասին:

Եթէ Տոքթ. Մոհամետ Ռիֆաաթ հայկական դատին մասին կը գրէ կամ անոր իսկութիւնը կը ներկայացնէ, զայն կը կատարէ մեկնելով իր անձնական համագումէն, որ հիմնուած է բազմաթիւ ու խոր ուսումնասիրութիւններու վրայ զորս կատարած է եւ որոնց հետեւանքով անձնական համոզում գոյացուցած դատին իրաւացիութեան մասին, առանց որ որեւէ ազդեցութիւն գոյութիւն ունենայ այս կարծիքին վրայ:

Իր բոլոր ուսումնասիրութիւններէն յստակ է իր պարտաւորուածութիւնը առարկայականութեան եւ բծախնդիր գիտական ուսումնասիրութեան մեթոտին, հիմնուելով փաստագրուած վստահելի սկզբնաղբիւրներու վրայ:

Եգիպտահայ համայնքը եւ ընդհանրապէս հայ ժողովուրդը խոր յարգանք ունին այս գիտնականին հանդէպ, պատմական իրողութիւնները յայտնաբերելու վերաբերեալ իր թափած ճիգերուն համար:

Այս տեղեկութիւնները հաւանաբար մեզի գաղափար մը կու տան իրագործումներուն մասին այն անձին, զոր կ'աշխատինք պատուել: Նոյնպէս, ՅԲԸՄ-ի Կարպիս Փափագեան մրցանակի այսօրուան տուչութիւնը կը նկատուի այդ երախտագիտութեան արտայայտութիւնը, ոչ միայն եգիպտահայութեան, Գահիրէի ՅԲԸՄ-ի եւ ընդհանուր ՅԲԸՄ-ի կողմէ այլ նաեւ աշխարհատարած համայն հայ ժողովուրդի՝ ինչպէս Յայաստանի այնպէս եւ Սփիւռքի մէջ:

Խօսքս կ'աւարտեմ Տոքթ. Մոհամետ Ռիֆաաթի մաղթելով որ հասնի գիտական ամենաբարձր աստիճաններու եւ կեանքի մէջ իրականացնէ ամէն իղծ ինքզինքին եւ իր ընտանիքին համար:

ՈՂՋՈՅՆՆԵՐ ԵՒ ՇՆՈՐՀԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՎԻԵՆՆԱՅԷՆ

Յարգարժան Տիար Պերճ Թերզեան
Ատենապետ ՀԲԸՄ-ի Եգիպտոսի
Շրջանակային Յանձնաժողովի

Յարգարժան Տոքթ. Վիգեն Ճիգմեճեան
Ատենապետ ՀԲԸՄ-ի Գահիրեի Վարչութեան

Վերադառնալով Վիեննա եւ փոխանցելով Պրն. Փափազեանին մրցանակի տուչութեան հանդէսի մանրամասնութիւնները, ցանկանում եմ իմ ջերմ շնորհակալութիւնը յայտնել կազմակերպուած յոյժ որակաւոր յոբելիանական հանդէսի համար, որի ընթացքում էլ Եգիպտացի մտաւորական Մոհամետ ՌիՖաաթ Էլ Իմամ ստացաւ ՀԲԸՄ-ի « Կարպիս Փափազեան 2010 » մրցանակը: Պրն. Փափազեանը խնդրեց իր կողմէ եւս նոյնը փոխանցել Ձեզ ինչպէս նաեւ ՀԲԸՄ-ի Եգիպտոսի Շրջանակային Յանձնաժողովի եւ Գահիրեի վարչութեան անդամներին: Ձեր ազգօգուտ աշխատանքներին ցանկանում եմ կատարեալ յաջողութիւններ:

Հայրենակցական ջերմ ողջոյններով՝

Ռազմիկ Թամրազեան

Տիար Ռազմիկ Թահմազեան (աջին) կը յանձնէ ՀԲԸՄ-ի «Կարպիս Փափազեան 2010 մրցանակ»ը Տոքթ. Մոհամետ ՌիՖաաթ Էլ Իմամի (ձախին)

Յիշատակի նկար մրցանակի յանձնումէն վերջ: Ձախէն աջ՝ Տիար Պերճ Թերզեան, Տոքթ. Մոհամետ ՌիՖաաթ Էլ Իմամ, եւ Տիար Ռազմիկ Թահմազեան

ՏՈՔԹ. ՃՈՐՃ ՄԻՄՈՆԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ

Գերշաշնորի Սրբազան Հայր
եւ Արհիպապատիւ Գերապայծառ Հայր
Նորին Գերազանցութիւն, Հայաստանի Հան-
րապետութեան Արտակարգ եւ Լիազօր Դեսպան
Մեծայարգ Ատենապետ Քաղաքական Ժողովի
եւ ազնուափայլ Տիկին

Պատուարժան Ներկայացուցիչ ՀԲԸՄիութեան
«Կարպիս Փափագեան Մրցանակ»ի Յանձնա-
խումբին

Հոգեշնորի եւ Արժանապատիւ Հայրեր
Մշակութային, Մարզական եւ Բարեսիրական
Միութիւններու Ներկայացուցիչներ

փայլուն կերպով գործել, որպէս Բարեգործականի
մարզական թելը, միշտ վայելելով Բարեգործա-
կանի Կեդրոնին եւ Գահիրէի Մասնաճիւղին ան-
սակարկ աջակցութիւնը եւ սերտ գործակցութիւ-
նը:

Գահիրէի Մասնաճիւղը, երկար տասնամեակ-
ներ ստանձնած է Միութեան Յովակիմեան սանե-
րու պատասխանատուութիւնը եւ սատարած
բազմահարիր ուսանողներու երկրորդական ու-
սում ստանալուն, նոյն ատեն, անոնց համար կազ-
մակերպելով մշակութային եւ ընկերային ձեռ-
նարկներ:

Սիրելի ներկաներ

Ասկէ 100 տարիներ առաջ, 2 Մարտ 1910-ին
մեր մեծ Միութեան հիմնադրումէն գրեթէ չորս
տարիներ յետոյ, մեր շատ սիրելի ասպնջական եւ
պատմական Նեղոսի ափերուն, հիմնուեցաւ ՀԲԸ-
Միութեան Գահիրէի Մասնաճիւղը:

Այս քայլը կ'առնուէր Միութեան Նախագահ՝
Պօղոս Նուպար Փաշայի եւ Կեդրոնական Վարչա-
կան Ժողովի դիւանի անդամներուն նախաձեռնու-
թեամբ, որպէս անյետաձգելի անհրաժեշտութիւն:

Գահիրէն, շրջակայ քաղաքներն ու Սուտանը
միատեղ կը վերածուէին անջատ Մասնաճիւղի մը
կեդրոն ունենալով Գահիրէն:

Գահիրէի Մասնաճիւղը այն օրէն ասդին, ան-
ցած է գործունեութեան երկար եւ բեղուն ճամբայ
մը:

Ան, սկիզբի շրջանին, Կեդրոնի կողքին յանձն
առած է բազմաթիւ ինսամատարական եւ բարեսի-
րական պարտականութիւններ:

Յետագային, 1933-ին յանձն առած է բարեգոր-
ծականի Շուպրայի Նուպար Մարգարանի պա-
տասխանատուութիւնը որ 1948-ին, միանալով Հե-
լիոպոլսոյ մէջ գործող ՀՍԸՄ-ին, կազմուած է
ՀՍԸՄՆուպարը, որ 1958-էն սկսեալ, դարձած է
անկախ միաւոր եւ մինչեւ այսօր, կը շարունակէ

Մասնաճիւղին ամենէն փայլուն շրջանը կարե-
լի է նկատել, 1996-էն ասդին ունեցած բազմա-
բնոյթ գործունեութիւնը, շնորհիւ Սաթենիկ Չաքըր
հիմնադրամին, ունենալով շօշափելի, կարելոր եւ
անհրաժեշտ ներդրում, եգիպտահայ կեանքէն
ներս:

Անցնող 100 տարիներուն ընթացքին, իրերայա-
ջորդ վարչականներու եւ անդամներու սերունդ-
ներ, առաջնորդութեամբ յաջորդական 26 ատե-
նապետներու, քալած են միութեան հիմնադիրնե-
րու գծած ճանապարհէն, միշտ առաջնահերթ
նպատակ ունենալով, հայկական ինքնութեան
պահպանումը:

Մեզի, 20 ամեայ վեթերաններուս համար, այ-
սօր պատմական օր մըն է, սակայն նոյն ատեն,
այս օրը մեզի համար վերանորոգ ուխտի օր մըն է,
հաւատքով եւ նուիրումով շարունակելու համար
ծառայել, այս մեծ կազմակերպութեան:

Թող Աստուած պահէ եւ առաւել զօրացնէ մեր
Միութիւնը, եւ մեր Մասնաճիւղը, որ իր 100 ամեայ
հպարտալի անցեալով, կարողանայ յառաջանալ
դէպի լուսաշող ապագայ, շարունակելով իր բարե-
սիրական եւ հայրենասիրական գործունեութիւնը
ու նուիրեալ ծառայութիւնը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ «Թ-ԱԹ-ՈՒԼ ԱԼԹ-ՈՒՆԵԱՆ» ԵՐԳԻ-ՊԱՐԻ ՀԱՄՈՅԹԸ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

Կիրակի 19 Սեպտեմբերին, Հայաստանի «Թաթուլ Ալթունեան» Երգի-Պարի Համոյթը՝ գեղարուեստական ղեկավարութեամբ Ժիրայր Ալթունեանի, բացառիկ ելոյթ մը ունեցաւ Գահիրէի Պետական Օփերայի մեծ դահլիճին մէջ, հայ թէ օտար հոծ հասարակութեան մը ներկայութեան, որոտընդոստ ծափեր խլելով բոլորէն:

Պարախումբին հայկական տոհմիկ շարժումները, ներդաշնակ պարերը, պարուհիներուն դեմքի անուշ արտայայտութիւնները, միաձուլուած իրենց շնորհալի կազմին եւ ճկունութեան, մեծապէս նպաստեցին երեկոյթին փայլուն յաջողութեան. իսկ գեղեցիկ, ճոխ զգեստները, առինքնող երաժշտութիւնը, առաւել եւս պանծացուցին զայն, յարատեւ ցնծութեան մէջ պահելով հանդիսականները՝ անոնց մօտ թողելով հպարտութեան եւ վայելքի ներքին խոր զգացումներ յառաջացնելով:

Նախ քան հանդիսութեան սկսիլը, ՀՀ Մշակոյթի Նախարարուհիի տեղակալ Արթուր Պօղոսեան խօսք առնելով, գովաբանեց Հայաստանի եւ Եգիպտոսի միջեւ գոյութիւն ունեցող գործակցական սերտ կապերը որոնց շնորհիւ կարելի եղած էր իրագործել նման կարեւոր մշակութային ձեռնարկ մը: Ան յայտնեց թէ երկու երկիրներու նախագահները որոշած են առաւել եւս ամրապնդել եւ զարգացնել իրենց յարաբերութիւնները: Ապա Եգիպտոսի Մշակոյթի Նախարարութեան Արտաքին Յարաբերութիւններու Բաժնի տեղակալ Հոսամ Նասսար բեմ բարձրանալով ողջունեց հայոց ներկայութիւնը Եգիպտոսի մէջ, շեշտելով թէ անոնք միշտ սատար հանդիսացած են այս երկրին, Պատրելտին Էլ Ճամալիէն սկսեալ մինչեւ օրս: Ապա աւելցուց, «Մենք բոլորս հայեր ենք» ակնարկելով այն եղելութեան՝ թէ մարդկութիւնը աշխարհագրականօրէն սերած է Արարատ լեռնէն:

Երեկոյթին ճոխ յայտագիրը կը բաղկանար 22 պարերէ եւ երգերէ, որոնցմէ յիշենք

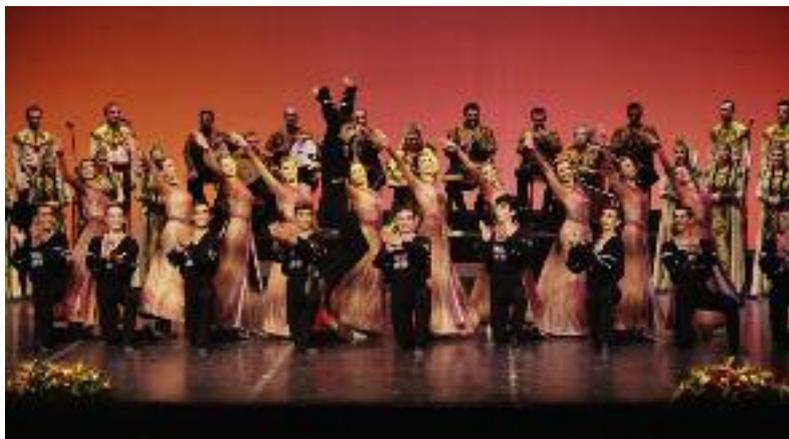
«Քոչարի», «Շալախօ», «Իմ Եղեգ», «Գայանե», «Հայ Աղջիկներ», «Սասունցիների Պար», «Սրերով Պար», «Սարերի Հովին Մեռնեմ» եւայլն: Բոլոր պարերը եւ երգերը Սայաթ-Նովայի, Արամ Խաչատրեանի, Յովհաննէս Պատալեանի, Թաթուլ Ալթունեանի, Խաչատուր Աւետիսեանի եւ այլ բարձրորակ երգահաններու յօրինումներն ու մշակումներն էին:

Պարզապէս բարձրարուեստ, տպաւորիչ եւ հոգեթով հանդիսութիւն մըն էր, կատարած՝ Հայաստանի լաւագոյն արուեստագետներէ կազմուած, հոյակապ անսամպլէ մը:

Վերոյիշեալ ձեռնարկին համար 65 հայ արուստագետներ եւ անոնց ընկերացող պաշտօնատարեր Հայաստանէն Եգիպտոս ժամանած էին, երեք քաղաքներու մէջ բարձրորակ ելոյթներ ունենալու համար եւ ցնծութեան օրեր պարգեւելու թէ եգիպտացիներուն եւ թէ եգիպտահայերուն:

Եգիպտոսի մէջ, «Հայկական Մշակութային Օրեր» ու բացումը կատարուեցաւ Ուրբաթ 17 Սեպտեմբերին, «Կումիուրիյա» Թատերասրահին մէջ, Փարաջանովի անան Թանգարանի տնօրէն, արուեստագետ լուսանկարիչ՝ Չաւէն Սարգսեանի «Հայկական Ճարտարապետութիւնը» բնաբանով լուսանկարներուն ցուցադրութեամբ:

Կիրակի 19 Սեպտեմբերին, «Թաթուլ Ալթունեան»ի համոյթը ելոյթ ունեցաւ Գահիրէի մէջ, 20 Սեպտեմբերին՝ Տամանհուրի՝ , իսկ 21 Սեպտեմբերին՝ Ադեքսանդրիոյ մէջ:

Եգիպտոսի մէջ, «Հայկական Մշակութային Օրեր»ը տեղի ունեցան Եգիպտոսի Արաբական Հանրապետութեան եւ Հայաստանի Հանրապետութեան միջեւ ստորագրուած համաձայնութեանց ծիրէն ներս որ կը պարփակէ նաեւ փոխանակումներ այլ մարզերէ ներս, ինչպէս՝ կրթական, քաղաքական, ապահովութեան եւ մշակութային :

ՀԲԸՄ-ի Կայքէջ-թրգմ. Ա. Ճ.

ՀԲԸՄ-ի Կայքէջ-թրգմ. Ա. Ճ.

Հիմնուած 1938-ին, իր հիմնադրին՝ Թաթուլ Ալթունեանի անունը կրող Հայաստանի Պետական Երգի-Պարի Համոյթը, աւելի քան 70 տարիներու իր փառաւոր պատմութեան ընթացքին, ելոյթներ ունեցած է աշխարհի բոլոր ցամաքամասերուն վրայ, համայն աշխարհին ծանօթացնելով հայկական աւանդական երգերը, պարերը, երաժշտական գործիքները, ազգային ճոխ տարազները, մէկ խօսքով՝ հայկական ազգային մշակոյթի բոլոր հարստութիւնները ու նուաճած է բարձունքներ:

Հայ ազգին հպարտութիւն ներշնչող «Թաթուլ Ալթունեան» Երգի-Պարի Համոյթը զօրաւոր հիմներու վրայ դրուած ըլլալով, անկասկած յաւետ պիտի շարունակէ իր ստեղծագործական աշխատանքները, միշտ նուաճելով նորանոր բարձունքներ:

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՄԵԾ ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԴԵՊՒ ԱՆՑԵԱԼ

Երկուշաբթի 14 Յունիս 2010ին, Եգիպտոսի առաջին Տիկ. Սիւզան Մուպարաք, բացումը կատարեց «Եգիպտական Մեծ Թանգարան»ին առաջին եւ երկրորդ բաժիններուն, որոնց աշխատանքները ամբողջութեամբ աւարտած են: Անոնք կը ներկայեն շինութեան վայրի պատրաստութիւնը, վերանորոգման աշխատանքները, գլխաւոր ուժի կեդրոնը, ջուրի կայանը եւ շտեմարանները որոնք գիտական հիմերու վրայ շինուած են:

Ըստ Եգիպտոսի Մշակոյթի Նախարար Ֆարուք Յոսնիի, թանգարանին եկթակառոյցը նկատուող բաժիններու աւարտէն անմիջապէս ետք, աշխատանքները պիտի սկսին ցուցադրութեան սրահները պարփակող վերջին բաժինին վրայ:

Եթէ ակնարկ մը նետենք «Եգիպտական Թանգարան»ի պատմութեան վրայ, պիտի տեսնենք որ ան շատ նախնական ձեւով ծնունդ առած է 1830ական թուականներուն ու աստիճանաբար զարգանալով «Թանգարան»ի վերածուած է:

1798ին մեծ աշխարհակալ Նաբոլէօն Պոնաբարդի արշաւանքը Եգիպտոսի վրայ, նոր հնարաւորութիւն տուաւ եւրոպացի հնագետներուն պեղումներ կատարելու եւ ուսումնասիրելու Եգիպտական հնութիւնները:

Ֆրանսացի լեզուագետ ու Եգիպտաբան Ժան Ֆրանսուա Շամբոլիօն (1790-1932) հին Եգիպտական hieroglyphներու (նուիրատառ) հանելուկը վերծանելուն շնորհիւ Եգիպտական հնութիւններուն հանդէպ, մեծ հետաքրքրութիւն յառաջացաւ:

Մոհամետ Ալի, որ իշխած է 1805էն մինչեւ 1848, Եգիպտոսը արդիականացնելու փափաքէն մղուած, շատ մը թոյլտուութիւններ շնորհեց եւրոպացիներուն, բնակութիւն հաստատելու ու աշխատելու Եգիպտոսի մէջ: Անոնցմէ շատեր հմայուած աւազներուն տակէն երեւան էլած հնութիւններով, սկսան հազարաւոր հնութիւններ Երոպա դրկել: Հնութիւններու կողպուտին ու կորուստին առաջքը առնելու միտումով, 1830ին հիմնուեցաւ «Service des Antiques de L'Egypte» մարմինը որ կ'աշխատէր, կարելիութեան սահմաններուն մէջ, հաւաքել ու պահել յայտնաբերուած հնութիւնները: Որպէս ապահով շտեմարան, 1835էն սկսեալ գտածոները

Եգպեթիէյի լճին կից գտնուող հողատարածքին վրայ կը դիզուէին:

Ֆրանսացի հնաբան Օկիւսթ Մարիէթ 1850ին Եգիպտոս կը դրկուի College de Franceի կողմէ, դպրոցական պապիրուսներ հաւաքելու Louvre թանգարանի հաւաքածոն ճոխացնելու համար: Ան, Եգիպտոսով հմայուած, 30 տարի կը մնայ հոն ու այդ երկարատեւ կեցութեան ընթացքին շատ մը պեղումներու մասնակցելով հսկած է ու եղած մղիչ ուժը Եգիպտաբանութեան ծաւալման ու զարգացման: Մարիէթ նշանակուած է առաջին տնօրէնը 1863-ին Պուլաքի մէջ հիմնուած Եգիպտոսի հնութեանց թանգարանին՝ առաջին ազգային թանգարանը միջին արեւելքի մէջ, ուր կը փոխադրուի Եգպեթիէյի հաւաքածոն:

1880ին Նեղոսի սաստիկ յորդման պատճառաւ Պուլաքի թանգարանը անհակակշռելի վնասի կ'ենթարկուի ու հնութիւնները ժամանակաւորապէս կը փոխադրուին Խտիւ Իսմաիլի Կիզէի ապարանքին կից շէնքի մը մէջ:

15 Նոյեմբեր 1902ին, Իսմաիլիա հրապարակին (այժմու Թահրիր) վրայ բացումը կը կատարուի «Եգիպտական Թանգարան» ին որուն յատկագիծը յղացումն էր Ֆրանսացի ճարտարապետ Մարսել Տուրկանի: Մարիէթի աշակերտ Կասթօն Մասթրօ (1846-1916) կը նշանակուի առաջին տնօրէնը այս նոր ու հիասքանչ թանգարանին: 20րդ դարու սկզբնաւորութեան «Արդի» թանգարանի մը բոլոր պահանջները կը լրացնէր ան օդի բնական բարեխառնման եւ լուսաւորութեան թափանցման տեսակետէն: Այդ շրջանին օրական մօտաւորապէս 500 հոգի կ'այցելէր թանգարան ուր

35.000 հնութիւններ ակնահաճոյ կերպով ցուցադրուած էին 15.000քմ. մէթր տարածութեան վրայ: Սակայն, հետզհետէ երկրին ամէն կողմերէ կատարուած պեղումներէն յայտնաբերուած հազարաւոր իրեր սկսան կուտակուիլ թանգարանին մէջ, զայն վերածելով աւելի քան 160.000 հնութիւններով խճողուած շտեմարանի մը: Թանգարան այցելողներուն թիւն ալ հազարապատիկ աւելցած է ու հասած տարեկան աւելի քան 4 միլիոնի: Մարդկային այս խճողումը եւ օդի ապականութիւնը վտանգաւոր աստիճանի հասնելով կը սպառնայ հնութիւններուն:

Ժամանակն էր լրջօրէն մտածելու նոր, մեծ թանգարանի մը շինութեան մասին: Ուստի Եգիպտոսի Մշակոյթի Նախարարութեան կողմէ յանձնախումբ մը կազմուեցաւ այս վիթխարի ծրագրին համար յարմարագոյն վայր մը ընտրելու: Որոշուեցաւ Եգիպտական Մեծ Թանգարանը (Grand Egyptian Museum) կառուցել Կիզէի հռչակաւոր բուրգերէն 2 քմ. հեռու, փարաւոնական հնութիւններուն ու արդի Գահիրէի միջեւ, չոր անապատին ու բերրի դաշտերուն խաչմերուկին վրայ. ուր ան պիտի ըլլայ դռնակ մը դէպի անցեալը: Այս հողաշերտը որ կը գտնուի Գահիրէ-Աղէքսանդրիա անապատի ճամբուն սկիզբը հասանելի է նաեւ Գահիրէ-Ֆայում անապատի ճամբէն: Ան միաձուլուած է շրջակայ հնաբանական տարածքին հետ ու սքանչելի համայնապատկեր մը կը խոստանայ հրամցնել դէպի Կիզէի բուրգերը ուղողներուն: Նոր թանգարանին համար ընտրելով այս իւրայատուկ վայրը կարծեք լուռ Երկխօսութիւն մը պիտի ստեղծուի թանգարանին եւ բուրգերուն միջեւ: Համալիրը պիտի տարածուի 480.000քմ. մէթրի վրայ ու իր անզուգական դիրքով պիտի վերածուի անցեալն ու ներկան իրար միացնող կամուրջի մը:

Եգիպտական Մեծ Թանգարանի կառուցման համար 7 Յունուար 2002ին Մշակոյթի Նախարարութեան կողմէ ու UNESCO-ի հովանաւորութեան տակ ճարտարապետական համաշխարհային մրցոյթ մը յայտարարուեցաւ:

Նախագահ Հոսնի Մուպարաքի կողմէ Փետրուար 2002ին հիմնաքարը զետեղուեցաւ ու աշխարհի 103 տարբեր երկիրներէ 2227 ճարտարապետներ արձանագրուեցան 21րդ դարու սկզբնաւորութեան այս տեսակ ծաւալի ու մակարդակի մրցոյթի մը մասնակցելու :

Աշխարհի հնագոյն քաղաքակրթութեան ժառանգը հարկ էր որ ներկայացուէր մէկ շէնքի մէջ. սակայն ինչպէ՞ս պարփակել 6.000 տարիներու ընթացքին ստեղծագործուած գլուխ-գոր-

ծոցներ մէկ յարկի տակ: Նոր թանգարանին ցուցասրահները վերջին ծայր դիւրափոփոխելի (flexible) պէտք է ըլլան մնայուն ու ժամանակաւոր ցուցահանդէսներու համար: Ան պէտք է ազատ ու անկաշկանդ շարժում ապահովէ օրական 15.000 այցելուներու. պէտք է ներփակէ գրադարան, հետազօտման կեդրոն, վերանորոգութեան աշխատանոցներ, լսարաններ, բացօթայ թանգարան, խանութներ, ճաշարաններ ու ինքնաշարժներու կայան: Նոր թանգարանին համալիրը այնպէս մը ծրագրուած պէտք է ըլլայ որ կարողանայ լաւագոյնս ներկայացնել Եգիպտական քաղաքակրթութեան աճումն ու զարգացումը դարերու ընդմէջէն:

Ճարտարապետական մրցոյթը տարբեր փուլերէ ու գտումներէ անցնելէ ետք 3 Յունիս 2003ին հասաւ իր աւարտին:

Առաջին հանդիսացող մրցանակակիր ընկերութեան ծրագրին աշխատանքները սկսան անմիջապէս: Ծախսերը կը նախատեսուին որ պիտի հասնին \$600 միլիոնի:

Այս մեծածաւալ ու փառաւոր թանգարանին բացումը ենթադրուած է որ կայանայ 2012ի վերջաւորութեան ու ըլլայ մեծաշուք:

Սօսի Ներտետեան-Յակոբեան

Աղբիւրներ:-
 Internet: www.gem.gov.eg
 British Museum Directory of Ancient Egypt - Ian Shaw and Paul Nicholson - AUC Press
 Al Ahran Daily Newspaper 23/5/2010 and 15/6/2010

ՅԵՏԱԴԱՐԶ ԱՆԴՐԱԴԱՐԶ
ՅՕՂՈՒԱԾՆԵՐՈՒ, ԵԼՈՅԹՆԵՐՈՒ, ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑՆԵՐՈՒ
ԵՒ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ ԺՈՂՈՎԱԾՈՅ

2010-ին եգիպտահայ գրահրատարակչական պատմության մեջ մուտք գործեց Պերճ Թերզեանի «Յետադարձ Անդրադարձ» հատորը, որուն մեջ տեղ գտած գրությունները, «տարիներու ընթացքին գրի առնուած անդրադարձներ են, որոնք առընչութիւն ունին 20-րդ դարու վերջին քառորդին եգիպտահայ գաղութին մէջ տեղի ունեցած իրադարձութիւններու կամ՝ ընդհանրապէս համազգային մտահոգութեան առարկայ եղող հարցերու հետ» կը գրէ հեղինակը:

«Յօդուածներու, Ելոյթներու, հարցազրոյցներու եւ ուսումնասիրութեան սոյն շահեկան ժողովածուի նիւթը - կը կարդանք հատորին յառաջաբանին մէջ, որ գրած է ՀՀԳԱ Պատմութեան ինստիտուտի տնօրէն Փրոֆ. Աշոտ Մելքոնեան - շատ ընդգրկուն է:

Յօդուածների մեծ մասը նուիրուած է եգիպտահայ գաղութի կեանքի տառացիօրէն բոլոր խնդիրներին՝ հայկական ռատիոժամ, մամուլ, կրօնական ու մարզամշակութային կեանք, դպրոցներ, սփիւռքահայ նշանաւոր դեմքերի գործունեութիւն, ընկերային վիճակ, արտագաղթ եւ այլն: Մեծ թիւ են կազմում նաեւ համահայկական խնդիրները՝ հայութեան մէջ միասնական մտածողութիւն ձեւաւորելու, աշխարհում եւ Հայաստանում հայ բնակչութեան աճը խրախուսելու, Սփիւռքում օրէցօր ահագնացող հայերէնի լեզուաիմացութեան նա-

հանջի ու հայ իրականութիւնից նորանոր մարդկանց օտարանալու գործընթացները կասեցնելու, Հայ Եկեղեցին բարեկարգելու եւ այլ մտահոգութիւններ, հայ մարդու մէջ ազգայինը անձնականից վեր դասելու որակի արմատաւորում եւ այլն»:

315 էջերէ բաղկացած հատորը՝ բացի վերոնշեալ չորս բաժիններէն, յառաջաբանէն եւ մուտքէն, ունի խիստ յատկանշական բաժին մը եւս, «Յետադարձ Անդրադարձ» Յաւելուածը, որուն մէջ հեղինակը կը խօսի 1977էն սկսեալ գլխաւորաբար Գահիրէի «Արեւ» օրաթերթին մէջ հրատարակած յօդուածներուն մասին, «լուսաբանելու կարգ մը նիւթերու գրառումի պարագաները», իսկ միջանկեալ

տրուած տեղեկութիւնները եգիպտահայ գործօն ժամանակակիցի մը անաչառ վկայութիւններն են քսաներորդ դարու վերջին քառորդին մասին որոնք հարազատօրէն ու բժախնդրութեամբ յանձնուած են թուղթին:

«Յետադարձ Անդրադարձ» հատորը հեղինակը ձօնած է «իր անզուգական կեանքի ընկերուհիին Սեդային»: Հատորին խմբագրութեան «իր հատու նշդրակով կատարած հպումներով» սատարած է Տոքթ. Վաչէ Ղազարեան, որուն սեփականութիւնը եղող Mayreni Publishing-ի միջոցաւ հատորին էլէկտրոնային շարուածքը եւ պատշաճ ձեւաւորումը իրագործուած է:

«Յետադարձ Անդրադարձ»ը երկու տարուայ ընթացքին հեղինակին անձնական միջոցներով հրատարակած երկրորդ հատորն է:

Նշենք, թե առաջին հատորը՝ «**ԵԳԻՊՏԱ-ՅԱՅ ՅԱՅԵԱՅՔՆԵՐ**» Պատմութեան, Զաղաքականութեան եւ Մշակութային Ժառանգութեան Մասին», լոյս տեսաւ 2008-ին: Ան կը պարփակէր «Արեւ» օրաթերթի արաբերէն ամսօրեայ յաւելումածին մէջ հրատարակած քառասուն առաջնորդող յօդուածներ:

«Յետադարձ Անդրադարձ»ը կարելի չէ կարդալ ու մեկդի դնել: Ան ակամայ կը ստիպէ ընթերցողը կենալ ու մտածել: Ետ նայիլ ու անդրադառնալ ներկային, ետ նայիլ ու մտաբերել ոչ միայն մօտիկ անցեալը այլ անոր մէջ տեսնել ներկան: Մտաբերել մեզի հասած՝ հեռաւոր անցեալի պատմութիւնը Սփիւռքահայ օճախներուն, ուր գրեթէ

ամէն ինչ նոյնն էր աւելի կամ նուազ չափով, որովհետեւ ամէն տեղ դերակատարները նոյն ազգի բեկորներն են, նոյն ցաւերով, նոյն խնդիրներով, նոյն իղծերով ու նոյն համամարդկային տկարութիւններով ու առաւելութիւններով:

«Յետադարձ Անդրադարձ»ը ազգային ալպոմ մըն է, որուն էջերէն կը նային մեզի մեր հարազատ ժողովուրդին զաւակները, սակայն ոչ միշտ մեր փափաքած կերպարով ու ցանկացած ներաշխարհով:

Արաքսի Տեովէթեան

«ՇՈՒԱՐԱԾ ՓԵՍԱՑՈՒՄ» ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԵՑԱԲ ՊԸԼԸՔՏԱՆԵԱՆ ՀԱՆԴԻՍԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Հինգշաբթի 16 Սեպտեմբերին, Գահիրէի ԶԲԸՄը գործակցաբար Սիտնիի ԶԲԸՄին, կազմակերպած էր թատերական երեկոյթ մը, ներկայացնելով Նուպար Ղարիպեանի «Շուարած Փեսացուն» երեք արարնոց երգիծախաղը, խաղարկութեամբ Սիտնիի ԶԲԸՄ-ի «Վահրամ Փափագեան» թատերախումբին: Սոյն կատակերգութիւնը ներկայացուեցաւ Պըլըքտանեան հանդիսասարահին մէջ, թատերասեր հոծ բազմութեան մը ներկայութեան:

Թատերախաղին հեղինակը, բեմադրիչը եւ գլխաւոր դերակատարն էր նախկին եգիպտահայ եւ այժմ աստրալիաբնակ՝ Նուպար Ղարիպեան. իսկ նիւթը՝ աստրալիահայ գործատեր մըն է, որ կերթայ նախ իր ծննդավայրը՝ Եգիպտոս եւ ապա Զայաստան, հարսնցու մը գտնելու նպատակով:

Ղարիպեանի կողքին, միւս դերակատարներն էին Յովաննէս Գոլյումճեան, Վարդիթեր Ներսէսեան, Սոնա Օհաննէսեան, Սոնա եւ Աննա Պլպուլեան, Չըլարթ Ամսարեան, Լիանա Պարսումեան եւ Ռուբէն Սաատ Գահիրէէն: Բեմայար-

դարն էր Սիւզան Սրճարարեան, որուն կ'աջակցէր Գարոլին Արսլանեան Գահիրէէն:

Դերակատարները վարժ եւ փորձառու խաղարկութիւն մը ցուցաբերեցին ամբողջ կատակերգութեան ընթացքին, զուարճացնելով եւ ուրախ մթնոլորտի մը մէջ պահելով բոլոր ներկաները, յիշեցնելով անոնց անցեալի այն երանելի օրերը, երբ թատրոնը կարելոր էր անբաժան մէկ մասը կը կազմէր մեր համայնքի մշակութային կեանքին:

ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՅ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ Հ Գ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Պատշաճ եւ կոկիկ յայտագրով մը ՀԳՄիութեան վարչութիւնը նշեց Թարգմանչաց Տօնը, Կիրակի, 24 Յոկտեմբերի երեկոյեան, հովանաւորութեամբ Եգիպտոսի Հայոց Թեմի բարինամ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Աշոտ Սրբ. Եպիսոպոս Մնացականեանի, նախագահութեամբ ՀԲԸՄ-ի Գահիրէի Մասնաճիւղի ատենապետ՝ Տոքթ. Վիգէն Ճիզմէճեանի եւ իր Ազնիւ Տիկնոջ՝ Ալինի:

ՀԳՄիութեան ատենապետ Տիար Գրիգոր Մարգարեան հակիրճ խօսքով մը անդրադարձաւ Թարգմանչաց Տօնի նշանակութեան եւ կարեւորութեան:

Յայտագրի ընթացքին պարգեւատրուեցաւ Նուպարեան Ազգային Վարժարանի եւ եկեղեցւոյ կից գործող Կիրակնօրեայ վարժարանի հայերէն լեզուի եւ կրօնքի երկարամեայ վաստակաշատ ուսուցչուհի Օր. Անայիս Ճիզմէճեան:

Պարգեւատրուեցան նաեւ եգիպտահայ վարժարաններու 2009-2010 տարեշրջանի պատրաստական եւ երկրորդական բաժիններու շրջաւարտներն ու նոյն տարեշրջանի հայ համալսարանաւարտները:

Այս երկրորդ տարին ըլլալով ՀԳՄիութիւնը կը կազմակերպէ եգիպտահայ հանգուցեալ դաստիարակուհի Վարդուհի Տատուրի անունով փոքրերու եւ պատանիներու յատուկ մրցաշարքը, որ կ'ընդգրկէ շարադրութիւն, արտասանութիւն, պար, երգ, երաժշտութիւն եւ գծագրութիւն:

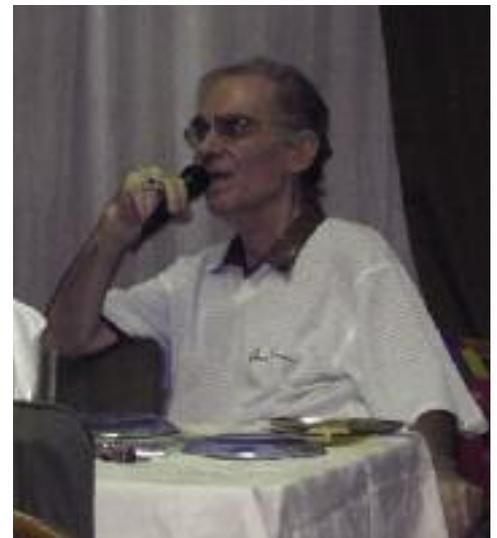
Յայտագրի ընթացքին կատարուեցաւ նաեւ այս՝ «Վարդուհի Տատուր» մրցաշարքին առաջնութիւն նուաճած մասնակիցներու մրցանակներու տուլոթիւնը:

Ներկայ հասարակութիւնը հիւրասիրուեցաւ նախապէս սեղաններուն վրայ գետեղած համադամներով եւ հիւթերով:

ՀԲԸՄ-ի Կայքէջ-թրգմ. Ա. Ը.

Չախէն աջ՝ Օր. Անայիս Ճիզմէճեան եւ իր քոյրը՝ Տիկ. Սեդա Գեորգեան

Տիար Գրիգոր Մարգարեան

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆԻ ՂԵԿԱՎԱՐԱԾ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԶՈՅԳ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒՄ ԵՆՈՅԹՆԵՐԸ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ

Եգիպտահայ ծանօթ երաժշտագետ, արուեստագետ, Հայկ Աւագեանի պատրաստած եւ ղեկավարած երգչախումբերը յաջորդական շատ յաջող ելոյթներ ունեցան Գահիրէի Օբերայի փոքր դահլիճին մէջ: Առաջինը Հոկտեմբեր 7-ին Աղեքսանդրիոյ Գրադարանի Արուեստի Կեդրոնին փոքրերու երգչախումբինը, իսկ երկրորդը՝ Հոկտեմբեր 24-ին, նոյնին մեծերու երգչախումբինը:

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՄԵՐԳԸ

Փոքրերու համերգը սկսաւ ճիշտ ժամուն՝ երեկոյեան 8:00-ին: Յաջորդաբար կատարւեցան 35 երգեր, որոնք ընդմիջուեցան կարճ դադարով մը: Երգերէն մաս մը կատարուեցաւ երգչախումբին՝ եւ մաս մըն ալ մեներգիչներու եւ մեներգչուհիներու կողմէ: Երգողներուն տարիքները 9-էն 16 տարեկանի միջեւ էին:

Առաջին իսկ վարկեանէն կը զգացուէր Հայկին կատարեալ տիրապետումը իր երգչախումբի կատարողութեան վրայ: Ինք թէ դաշնամուրով կ'ընկերակցէր եւ թէ միաժամանակ կը ղեկավարէր երգչախումբը: Նոյնիսկ նօթաներուն էջերը դարձնելու համար կողքին օգնական չունէր:

Երգերուն մեծ մասը Հայկը մշակած էր՝ դաշնամուրի յարմարեցնելով կամ ձայնափոխելով: Երգչախումբն ալ կ'երգէր համարձակ ու ինքնավստահ, միահամուռ մէկ շունչով եւ հոգիով, հարուստ հնչողականութեամբ, եւ հիանալի առոգանութեամբ հետեւելով Հայկին:

Երգերուն մեծամասնութիւնը անգլերէն էին: Կային նաեւ մեծ թիւով արաբերէն, ինչպէս նաեւ ֆրանսերէն եւ գերմաներէն երգեր:

Մեներգիչներուն մէջ կային շատ գեղեցիկ եւ զօրաւոր ձայնով փոքրեր, որոնք շատ լաւ լսողականութիւն, առոգանութիւն եւ ձայնային կարողութիւններ ունէին:

Երգերը շատ լաւ զատուած հանրածանօթ կտորներ էին որոնք յարմար էին փոքր կատարողներուն, եւ լսելու հաճելի թէ փոքրերուն եւ թէ մեծերուն հաւասարապէս: Յայտագիրը կ'ընդգրկէր թեթեւ դասական, Jazz, ինչպէս նաեւ Ռահպանի եղբայրներու եւ Սայէտ Տարուիչի նման սիրուած երգահաններու գործեր: Երգերը մերթ հանդարտ եւ romantic էին, մերթ աշխոյժ եւ ուրախ: Ներկայացուեցան նաեւ երգեր որոնց համար կը պահանջուէր մեծ վարպետութիւն եւ հմտութիւն, ինչ որ երգողները յաջողութեամբ գլուխ հանեցին:

Յատկանշական էր որ մեներգիչները մեծ թիւ կը կազմէին եւ Հայկը առիթ կուտար անոնց ցոյց տալու իրենց ձիրքերը: Ակնյայտ էր թէ բոլորն ալ մեծ սիրով ու հաճոյքով կը կատարէին իրենց երգերը:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՄԵՐԳ՝

Երեցներու երգչախումբին համերգն ալ սկսաւ ճիշտ ժամուն՝ 8:00-ին: Կատարուեցան 20 երգեր՝ գերմաներէն, լատիներէն, անգլերէն, ֆրանսերէն եւ սպաներէն լեզուներով:

Երգչախումբին մաս կը կազմէին նաեւ 4 աղեքսանդրահայեր: Իսկ ներկաներուն մէջ նշմարելի էին եգիպտահայ երաժիշտներ եւ երաժշտասէրներ:

Երկու մեներգիչներ հիւրաբար մասնակցեցան ելոյթին: Առաջինը՝ թէնոր՝, Sherif El-Dabaa իր ջինջ եւ թափանցիկ ձայնով, եւ երկրորդը՝ պաս, Ashraf Philippe իր խորունկ եւ փառաւոր ձայնով:

Երգչախումբը կատարեց դասական եւ կրօնական, ինչպէս նաեւ թեթեւ դասական երգեր Musical-ներէ առնուած կամ վալսեր, եւայլն: Ինչպէս միշտ, Հայկ թէ՛ կը ղեկավարէր, թէ՛ կը նուագէր եւ թէ՛ նօթաներուն էջերը կը դարձնէր:

Այս համերգը եւս արձանագրեց շատ փայլուն յաջողութիւն մը:

ՀԱՅԿ ԱՄԱԳԵԱՆ - ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1983-ին աւարտած է Գահիրեի Երաժշտանոցին դաշնամուրի բաժինը, Marcelle Matta-ի դասարանէն:

1983-էն 1991 ուսանած է Երեւանի Կոմիտասի Անուան Պետական Երաժշտանոցին մէջ, ուրկէ շրջանաւարտ եղած է թէ որպէս դաշնակահար՝ Ա. Գուրգենովի դասարանէն եւ թէ որպէս երաժշտագետ՝ Ն. Թահմիզեանի դասարանէն: Ստացած է նաեւ Մագիստրոսի աստիճան կատարողական մարզին մէջ:

1991-էն 1994 մաս կազմած է Գահիրեի երաժշտանոցի ուսուցչական կազմին:

1991-էն մինչեւ օրս մասնակցած է բազմաթիւ նուագահանդեսներու, եւ ելոյթներ ունեցած մենա-նուագներով: Չանագան եգիպտացի եւ հայ յօրինողներու ստեղծագործութիւններ առաջին անգամ ըլլալով կատարուած են Հայկի շնորհիւ: Իբրեւ repetiteur ան վարժեցուցած է մեներգիչներ եւ մեներգչուհիներ եգիպտական օբերաներու անդրանիկ ներկայացումներուն համար:

1992-էն 2009 օգնականն էր Maestro Aldo Magnato-ի, Գահիրեի օբերային մէջ:

2007-էն մինչեւ օրս ղեկավարն է Աղեքսանդրիոյ Գրադարանի երկսեռ երգչախումբին, իսկ 2008-էն սկսեալ նաեւ փոքրերու երգչախումբին:

Իբրեւ երաժշտագետ, ան հեղինակած է բազմաթիւ գիրքեր եւ գրած յօդուածներ՝ հայերէն, արաբերէն եւ անգլերէն լեզուներով:

Նշանագրած (սօթագրած) եւ առաջին անգամ ըլլալով հրատարակութեան պատրաստած է 25 հայերէն հատորներ՝ 19րդ եւ 20րդ դարերու հայ յօրինողներու նախապէս չհրատարակուած գործերէն, որոնք տպագրուած են Գահիրեի ՀԲԸՄ-ի միջոցներով:

2001-էն 2007 հրատարակած է Ծիծեռնակ եռամսեայ պարբերաթերթը, որպէս երաժշտագիտական յաւելուած Գահիրեի «Ձահակիր» շաբաթաթերթին, ինչ որ կը հանդիսանար առաջին հայկական մասնագիտական, ակադեմական, հետազօտական երաժշտական պարբերաթերթը:

2007-ին հեղինակած է արաբերէնով պատմական եւ տեսական վերլուծում մը եգիպտական «Հասան Էլ-Պասրի» օբերային մասին, որ հրատարակուած է Գահիրեի Արուեստի Ակադեմիային կողմէ, Ակադեմիայի նախագահ Տոքթ. Մատքուր Սապէթի նախաբանով:

Պատրաստած է առաջին արդի եգիպտացի երգահան՝ Եուսէֆ Կրէյսի ամբողջական գործերը (12 հատոր), հիմնուելով հեղինակին ձեռագրերուն վրայ, որոնք ցարդ կը մասն անտիպ:

Անգլերէն լեզուով ալպոմ մը հրատարակած է, որ կը պարփակէ մանրամասն տեղեկութիւններ եւ նկարներ Արամ Խաչատուրեանի ամենակարեւոր գործերուն ձայնագրութիւններուն վերաբերեալ:

Պատրաստած է միակ քննական հրատարակութիւնը հայկական առաջին օբերային՝ Տիգրան Զուխաճեանի «Արշակ Երկրորդ»ի (1868), հիմնուելով երգահանին ձեռագրերուն վրայ, որ ներկայացուցաւ 2001-ին Սան Ֆրանսիսքոյի մեծահամբաւ օբերային մէջ: Համաշխարհային մամուլը բարձրօրէն գնահատեց թէ ներկայացումը եւ թէ Հայկին կատարած աշխատանքը:

2003-ին մասնակցած է «Արամ Խաչատուրեան» համաշխարհային խորհրդածողովին, որ կայացաւ Հայաստանի մէջ:

Արփի Ճանիկեան

ՄԻՏՆԻ

ՓՈՔՐԻԿՆ ԱՎԻՆԱ ՉԷՉՃԷՆԵԱՆԻ ՄԵԾ ՅԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Աւստրալիոյ մեծագոյն եւ ամենահռչակաւոր գեղարուեստական տարեկան մրցոյթը «Sydney Eisteddfod» կը կոչուի:

Սոյն մրցոյթին է, որ կատարողական արուեստներու «Caper School»-ի աշակերտուիի 9-ամեայ Ալինա Չէչճէնեան, այս տարուայ մրցոյթին, 10 տարեկան եւ վար բեմապարի ճագային մենակատարման 27 եւ քնարական մենակատարման 45 մրցակիցներու մէջ, գրաւած է առաջին տեղերը ու նուաճած՝ ոսկեայ երկու մետալ:

Սիտնիի մամուլը դրուատանքի տողերով անդրադարձած է Ալինայի այս բացառիկ յաջողութեան, իսկ իր տնօրէնը ըսած է: «Շատ դժուար է պարարուեստի այս երկու մեծ բաժիններուն մէջ ուշադրութեան արժանի դառնալ, իսկ նուաճել առաջնութիւն՝ հազուադէպ երեւոյթ է»:

Մաղթենք որ Ալինան շարունակէ յաջողութիւններ արձանագրել ու հասնիլ իր երազին, որն է ապագային ունենալ իր պարարուեստի անձնական դպրոցը:

Կը շնորհաւորենք Ալինի ծնողքը՝ Տէր եւ Տիկին Զարի Չէչճէնեանը եւ մեծ ծնողքը՝ Տէր եւ Տիկին Միսաք Չէչճէնեանը:

Նշենք որ Տիար Միսաք Չէչճէնեան ԶԲԸՄ-ի Գահիրէի մասնաճիւղի երկարամեայ գործօն վարչականներէն մէկն է:

«Տ»

ՀՄԸՄ ԿԱՄՔԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔԸ

ՀՄԸՄ Կամքի պասքթ-պոլի տարեկան մրցաշարքը տեղի ունեցավ 6, 7 եւ 8 Օգոստոսին, սովորականէն կանուխ, Ռամատան ամսուայ իրարանցումներէն խուսափելու համար: Ուրբաթ օրուայ յայտագրին վրայ երկու մրցում կար: Առաջինը որ Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՄ Նուպարներուն միջեւ էր, սկսաւ եւ շարունակուեցաւ բաւական մեղմ ու ակարտեցաւ ի նպաստ Գահիրէի խումբին 80-60: Երկրորդ մրցումը ՀՄԸՄ Կամքին ու Սրբուհի Թերեզայի խումբերուն միջեւ էր: Մինչ Կամքի հին ու լաւ խաղացող Չաւեն Լէյլէկեան իր մասնակցութեամբ կը քաջալերէր խումբին պատանի ու երիտասարդ մարզիկները, Սրբուհի Թերեզայի վարչական անդամ ու նախկին խաղացող Պր. Գրիգոր Միքայէլեան անտեղի կերպով կը լարէր ու կը պրկէր իր մարզիկներուն ջիղերը: Սրբուհի Թերեզայի խաղացողներուն սխալները կ'աւելնային ու խաղը կը դառնար կոպիտ: Երրորդ քառորդախաղին սկիզբը արդիւնքը 34/27 էր ի նպաստ Կամքին երբ յանկարծ կռիւ սկսաւ մարզիկներուն միջեւ ու տարածուեցաւ պատասխանատուներուն ու նոյնիսկ հաղիսատեսներուն շարքերէն ներս: Աւելի քան 15 վայրկեան տեւեց այս իրարանցումը մինչեւ որ Կամքի պատասխանատուները, մեծ դժուարութեամբ, կարողացան խաղադուրծին վերահաստատել: Սրբուհի Թերեզայի խումբը որոշեց խաղը չշարունակել ու քաշուիլ եւ ըստ կանոնագրին քաշուած խումբը անմիջապէս յաղթուած նկատուեցաւ:

Շաբաթ օրուայ մրցումէն առաջ յանձնախումբ մը կազմուեցաւ նախորդ օրուայ կռիւին մասին վճռական որոշումներ առնելու: Յուլիս 2009ին ստորագրուած կանոնագրին հիման վրայ: Ուստի երեկոյեան 6:00ին Կամքի մէջ ժողով մը գումարուեցաւ գլխաւորութեամբ Տոքթ. Վիգէն Ծիգմեճեանի եւ Պր. Պերճ Միսքեանի, մասնակցութեամբ Պր. Վահէ Վարժապետեանի (Գահիրէի ՀՄԸՄ Նուպար), Պր. Արա Զեօհնէլեանի (ՀՄԸՄ Արարատ), Տոքթ. Կարպիս Թօսունեանի (Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՄ Նուպար), Պր. Վահէ Պէն-Օհանեանի (ՀՄԸՄ Կամք), եւ Պր. Գրիգոր Միքայէլեանի (Սրբուհի Թերեզա): Բոլոր ակումբներու ներկայացուցիչները, միաձայն, աններելի նկատեցին Սրբուհի Թերեզայի վարմունքը թէ դաշտէն ներս եւ թէ ալ դուրս ու կիրարկեցին կանոնագրին մէջ յիշուած պատիժը. «Այն խումբը որ կը քաշուի մրցաշարքի մը ընթացքին կը զրկուի իր դաշտին վրայ մրցա-

շարք կազմակերպելու իրաւունքէն»: Պր. Միքայէլեան ընդունեց իր եւ իր մարզիկներուն յանցանքը: Նախքան ՀՄԸՄ Նուպարի եւ ՀՄԸՄ Արարատի միջեւ մրցումին սկսիլը, ակումբին ատենապետ Պր. Վահէ Պէն-Օհանեան յայտարարեց որ Պր. Գրիգոր Միքայէլեան խօսք մը ունէր ուղղելու հանրութեան: Պր. Միքայէլեան բարձրախօսը ձեռքին հրապարակաւ ներողութիւն խնդրեց նախորդ օրուայ տգեղ դէպքին համար: Ժողովուրդը շշմած մնաց ի տես Գրիգորին մեծահոգի արարքին:

Աւարտականի համ ունեցող, Գահիրէի ՀՄԸՄ Նուպարի եւ ՀՄԸՄ Արարատի միջեւ մրցումը սկսաւ բուռն ու խանդավառ: Սակայն առաջին իսկ վայրկեանէն ՀՄԸՄ Նուպարի տղաքը տիրապետեցին խաղին ու պահեցին գոհացուցիչ առաւելութիւն: Մրցումին աւարտին կը մնար լոկ 2 վայրկեան եւ 38 երկվայրկեան երբ յանկարծ, դաշտէն հագիւ 3 մեթր հեռու, լոյսերը կրող 10 մեթր սիւն մը ինկաւ դաշտին ծայրը ճիշտ այն վայրկեանին երբ մարզիկները դաշտին հակառակ կողմը կը գտնուէին: Բարեբախտաբար այս ծանր սիւնը այնպէս մը ինկած էր որ տակը նստած հանդիսատեսներուն անգամ չէր դպած: Ժողովուրդէն շատեր սարսափի մատնուած աջ-ձախ կը վազէին, ոմանք իրենց հարազատները կը փնտռէին իսկ ուրիշներ պարզապէս ցնցուած էին տեսարանէն: Վերջապէս սիւնը վերցուեցաւ, ժողովուրդը հանդարտեցաւ ու մրցումը շարունակուեցաւ: ՀՄԸՄ Նուպարի տղաքը որոնք միշտ նուազագոյնը 12 թիւի առաւելութիւն պահած էին աւարտեցին մրցումը 79-62 արդիւնքով:

Կիրակի 8 Օգոստոսի աւարտական մրցումէն առաջ, Կամքի վարչութիւնը քննութեան ենթարկած էր դաշտին մնացեալ 5 սիւները եւ յայտնաբերած էր իյնալու ենթակայ սիւն մը եւս որը անմիջապէս վար առնուած էր: ՀՄԸՄ Նուպարի եւ Կամքի միջեւ աւարտական մրցումին Կամքէն երկու մարզիկ կը բացակայէին քանի որ նախորդ օրուայ կռիւին պատճառով անկարող էին խաղալու: Խաղը սկսաւ հետաքրքրական ու արդիւնքը բաւական հաւասարակշռուած էր. սակայն շուտով ՀՄԸՄ Նուպարի տղաքը յաղթելու փափաքէն մղուած ավելի լուրջ սկսան խաղալ ու մրցումը աւարտեցաւ ի նպաստ Նուպարին 67-51 արդիւնքով:

Սոյն մրցաշարքը կը վայելէր հովանաւորութիւնը Եգիպտոսի Հայոց Առաջնորդ Տէր Աշոտ Եպիսկոպոս Մնացականեանի եւ նախագահու-

թիւնը Տէր Եւ Տիկին Լեւոն Գաղթացեանի: Horizon Computer-ի ընկերութեան կողմէ մրցանակ մը տրամադրուած էր առաւելագոյն պասքէթ արձանագրող մարզիկին, որուն տիրացաւ Գահիրէի ՅՄԸՄ Նուպարի մարզիկ Արի Երզնկացեանը: Յաղթական մարզիկները ստացան բաժակը նուիրուած Տէր Եւ Տիկին Ստեփան Մոմճեանի կողմէ ի յիշատակ իրեց զաւակին

ողբ. Արամ Մոմճեանի, որ ինքնաշարժի արկածով մահացած էր Յունուար 2010ին 19 տարեկան հասակին: Բոլոր մարզիկները ստացան մետալներ նուիրուած ինչպէս միշտ Տէր Եւ Տիկին Վարդ Ալեքսանեանի կողմէ: Վարձքը կատար ՅՄԸՄ Կամբի վարչութեան :

Սոսի Ներեւտեան-Յակոբեան

ՅՄԸՄ Կամբի եւ ՅՄԸՄ Նուպարի տղոց խումբերը

ՅՄԸՄ Նուպարի խմբապետ Կարէն Թուրումպաճեան յաղթանակի բաժակը ի ձեռին

Ամենաշատ կէտ արձանագրած մարզիկ Արի Երզնկացեան եւ «Horizon Computer»-ի ներկայացուցիչ Տիար Էտի Թովալեան

ՊԵՅՐՈՒԹԻ ՀԲԸՄ-ՀԵԸ-Ի «ԱՆՊՐԱՆԻԿ»Ը ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

Կիրակի, 12 Սեպտեմբեր 2010ին մարզական երեկոյ մը կազմակերպուած էր Գահիրէի ԶՄԸՄ Նուպար մարզարանին մէջ ուր Պէյրութի ԶԲԸՄ-ՀԵԸ-ի 18 տարեկանէն վար «Անդրանիկ» պասքէթ-պոլի երկսեռ խումբերը բարեկամական մրցումներ խաղացին ԶՄԸՄ Նուպարի իրենց հասակակիցներուն դէմ:

«Անդրանիկ»ը Աղէքսանդրիոյ Ալ Աքատեմէյա Ալ Պահարէյա համալսարանին հրաւերով եկած էր մի քանի օրեր անցընելու Աղէքսանդրիոյ մէջ : 8 Սեպտեմբերին անոնք այցելած էին տեղւոյն ԶՄԸՄ Նուպար մարզական ակումբը ու բարեկամական մրցումներ խաղացած տղոց եւ աղջիկներու խումբերուն դէմ ու յաղթական հանդիսացած : Իրենց Գահիրէ շրջապտոյտին աւարտին անոնք այցելեցին տեղւոյն ԶՄԸՄ Նուպար մարզարանը:

«Անդրանիկ»ի միօրեայ շրջապտոյտը Գահիրէ յազեցած յայտագիր մը ուներ: Առաւօտեան զքօսապտոյտ դէպի բուրգեր, կէսօրին պտոյտ նաւով եւ ճաշ, իսկ կէսօրէ ետք խան-խալիլի այցելութիւն եւ ժամը 7ին ԶՄԸՄ Նուպար ուր դիմաւորուեցան վարչականներուն կողմէ: Ակումբին աղջիկներու խումբը արդէն կազմ պատրաստ դաշտին մէջն էր , իսկ ակումբին անդամներէն մեծ թիւով մարզասէրներ տեղաւորուած էին դաշտին շուրջ: Մրցումը սկսաւ ու շարունակուեցաւ տաք ու հետաքրքրական քանի որ ուժերու հաւասարութիւն կար: Սակայն ԶՄԸՄ Նուպարի աղջիկները միշտ մի քանի թիւի առաւելութիւն մը պահելով , մրցումի աւարտին, 53-45 արդիւնքով յաղթական հանդիսացան:

Պէյրութի ԶԲԸՄ-ՀԵԸ-ի «Անդրանիկ»՝ եւ Գահիրէի ԶՄԸՄ Նուպարի տղոց խումբերը

Երկրորդ մրցումը տղոց խումբերուն միջև էր : Թեպետ ԶԵԸ-ի տղաքը արագ էին սակայն քիչ մը անկազմակերպ խաղարկութիւն ունէին ու արձանագրուած պասքէթները աւելի անձնական ճարպիկութեան արդիւնք էին քան թէ խմբային խաղի: Գահիրէի ԶՄԸՄՆուպարի տղաքը սկիզբը իրենց լաւագոյն մարզիկներով խաղացին ու արդիւնքի մեծ տարբերութիւն մը ունեցան: Զակառակ որ, կամաց-կամաց գրեթէ բոլոր մարզիկներն ալ դաշտ իջան , սակայն լաւ պիտի ըլլար եթէ խաղին մեծ մասը բոլորովին վստահուէր պահեստի կամ տարիքով աւելի փոքր մարզիկներու : Մրցումը ավարտեցաւ ի նպաստ Գահիրէի խումբին 71-41 արդիւնքով:

Գահիրէի ԶՄԸՄՆուպարի ատենապետ Տոքթ. Կարո Աբգարեան յիշատակի յուշանուէր մը կը յանձնէր ԶԵԸ-ի պատասխանատուներուն ու բոլոր մարզիկները հրաւիրեց ընթրիքի:

Սոսի Ներտոտեան-Յակոբեան

Գահիրէի ԶՄԸՄՆուպարի ատենապետ Տոքթ. Կարո Աբգարեան յիշատակի յուշանուէր մը կը յանձնէ ԶԵԸ-ի պատասխանատուներ Արաքսի Կէպէնլեանին եւ Թոնի Ճուլթոյեանին

Պէյրուքի ԶԲԸՄ-ԶԵԸ-ի «Անդրանիկ»՝ եւ Գահիրէի ԶՄԸՄ Նուպարի աղջկանց խումբերը

ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐ ԿՐԿԻՆ ՅԱՂԹ-ԱԿԱՆ

Ուրբաթ 8 Յոկտեմբեր 2010ին բացումը կատարուեցաւ Գահիրէի ՀՄԸՄ Նուպարի պասքէթպոլի տարեկան մրցաշարքին որը նուիրուած էր Եգիպտոսի 6 Յոկտեմբերի պանծալի յաղթանակին 37րդ տարեդարձին եւ ՀԲԸՄի Գահիրէի մասնաճիւղին հիմնադրութեան 100 ամեակին: Այս երեք օրերու մրցաշարքը կը վայելէր հովանաւորութիւնը Գերշ. Տ. Աշոտ Ս. Եպս. Մնացականեանի եւ նախագահութիւնը Տէր եւ Տիկին Անդրանիկ Մետրոպէանի՝ ատենապետ Գահիրէի Պատկ. Թեմական Ժողովի: Իսկ մրցաշարքի պատուոյ հիւրերն էին ՀԲԸՄի Եգիպտոսի շրջանակային յանձնաժողովի ատենապետ եւ ՀԲԸՄ-ի Գահիրէի մասնաճիւղի պատուոյ ատենապետ՝ Տէր եւ Տիկին Պերճ Թերզեան:

Ուրբաթ օրուայ առաջին մրցումը սկսաւ ՀՄԸՄ Արարատի եւ Սրբուհի Թերզեայի խումբերուն միջեւ ի ներկայութեան մեծ թիւով մարզասեր հասարակութեան: Բաւական դանդաղ ու պաղ սկզբնաւորութեամբ մրցումը յանկարծ տաքցաւ երբ Սրբուհի Թերզեայի մարզիկները կարողացան իրերայաջորդ պասքէթներ արձանագրելով արդիւնքի տարբերութիւնը մի քանի թիւի իջեցնել: Սակայն պահեստի լաւ խաղացողներ չունենալուն պատճառաւ չկարողացան տոկալ ու մրցումը ավարտեցաւ ի նպաստ Արարատին 56-47 արդիւնքով:

Օրուայ երկրորդ մրցումը Գահիրէի ՀՄԸՄ Նուպարին եւ ՀՄԸՄ Կամքին միջեւ էր: ՀՄԸՄ Նուպարի տղաքը ինքնավստահ ու հանդարտ խաղարկութեամբ շատ կարճ ժամանակի մէջ տիրապետեցին խաղին: Մինչեւ երկրորդ քարորդախաղի ավարտը արդէն բացարձակապէս յայտնի էր թէ ով պիտի ըլլար յաղթականը: Դադարին ՀՄԸՄ Նուպարի պարմանուհիները cheer leading-ի մարզապար մը ներկայացուցին պատրաստութեամբ Ասփէ Ճիզմէճեանի եւ Սարիսա Սիմոնեանի որ մեծապէս գնահատուեցաւ ներկաներուն կողմէ:

ՀՄԸՄ Նուպարի աղջիկներու մարզապարի խումբը

Մրցումը վերսկսաւ ու մինչ Կամքի խմբապետ ու լաւագոյն խաղացող Չաւէն Լէյլէկեան խումբին մարզիկներով իր կարելին կ'ընէր արդիւնքի տարբերութիւնը նուազեցնելու, ՀՄԸՄ Նուպարի նոյնիսկ պահեստի խաղացողները պասքէթներ կ'արձանագրէին: Մրցումը ավարտեցաւ 89-48 արդիւնքով:

Շաբաթ 9 Յոկտեմբերի յայտագրին վրայ 3 մրցում կար: Գահիրէի ՀՄԸՄ Նուպարի 14 տարեկանէն վար աղջիկները իրենց առաջին մրցումը խաղացին Strike Academyի խումբին դէմ: Անշուշտ փորձառութեան եւ մակարդակի տարբերութիւնը յայտնի էր երկու խումբերուն միջեւ, սակայն ՀՄԸՄի աղջիկները իրենց կարելին ըրին ու լաւ խաղ մը ներկայացուցին: Մրցումը ավարտեցաւ 20-29 արդիւնքով ի նպաստ Strike Academyին: Վարձքը կատար խումբին պատասխանատու Տիկին Սեւան Տրդատեանին որ իր կարելին կ'ընէ մարզիչ Մակետի աջակցութեամբ խումբին մակարդակը բարձրացնելու ու ակումբին պարմանուհիներուն մէջ պասքէթպոլի հանդէպ սեր արթնցնելու:

Օրուան երկրորդ մրցումը ՀՄԸՄ Նուպարի աղջիկներու առաջին խումբին եւ Strike Academyի համապատասխան խումբին միջեւ էր: Մրցումը բաւական հետաքրքրական էր քանի որ հաւասարութիւն կար ուժերուն միջեւ: ՀՄԸՄ Նուպարի

ՀՄԸՄ Նուպարի 14 տարեկանէն վար աղջկանց խումբը

աղջիկները իրենց կարելին ըրին արդիւնքի առաւելութիւն մը արձանագրելու եւ զայն պահելու: Մրցումը ավարտեցաւ ի նպաստ իրենց 36-26 արդիւնքով: Ծնողներու ու ներկաներու քաջալերական ծափահարութիւններուն ընկերակցութեամբ ՀՄԸՄ Նուպարի յաղթական աղջիկները ստացան Տոքթ. եւ Տիկին Ճորճ Սիմոնեանի նուիրած բաժակը: Վարձքը կատար խումբին պատասխանատու Տիկին Սօսի Յակոբեանի եւ մարզիչ Ալլա Չահրանի իրենց անձանձիր աշխատանքին համար:

ՀԱԸՄ Նուպարի երեք աղջկանց խումբը

ՀԱԸՄ Նուպարեն զատ հայկական այլ ակումբներ, որոնք աղջիկներու խումբեր ունին, տարբեր պատճառաբանություններով կը մերժեն իրենց մասնակցությունը բերել հայկական միջակումբային մրցումներուն: Հետեւաբար ՀԱԸՄ Նուպարի պատասխանատուները ստիպուած տեղական խումբեր կը հրաւիրեն առիթը տալու համար ՀԱԸՄ Նուպարի աղջիկներու խումբերուն մրցումներ խաղալու հայ հասարակութեան ներկայութեան:

Տոբթ. եւ Տիկին Ճորճ Սիմոնեան ՀԱԸՄ Նուպարի աղջկանց խումբին կը յանձնեն յաղթանակի բաժակը

Օրուան վերջին մրցումը Աղեքսանդրիոյ ՀԱԸՄ Նուպարին եւ ՀԱԸՄ Արարատին միջեւ էր: Մինչ ՀԱԸՄ Արարատի տղաքը հանդարտ ու դանդաղ կը խաղային իրենց ուժը խնայելու յաջորդ օրուայ աւարտականին համար, Աղեքսանդրիոյ ՀԱԸՄ Նուպարի տղաքը բաւական լաւ խաղարկություն ցուցաբերեցին ու մինչեւ երրորդ քառորդախաղը կարողացան արդիւնքի շնչին տարբերություն մը արձանագրել: Սակայն վերջին քառորդախաղին Արարատը արագացուց խաղին ընթացքը ու իրերայաջորդ պասքէթներով վերջա-

ցուց խաղը 62-45 արդիւնքով:

Կիրակի 10 Հոկտեմբեր 2010ին ալ երեք մրցում կար յայտագրին վրայ: Գահիրէի ՀԱԸՄ Նուպարի տղոց երեք խումբերը պիտի խաղային: Առաջին մրցումը 14 տարեկանէն վար տղաքը խաղացին Strike Academyին համապատասխան խումբին դէմ: Իսկապէս որ յայտնութիւն մըն էր այս խումբը ներկաներուն համար որոնք չէին կարծեր որ ՀԱԸՄ Նուպարի փոքրիկները այս մակարդակի ու ինքնավստահութեամբ պիտի կարենային խաղալ ու յաղթել 39-32 արդիւնքով: Վարձքը կատար խումբին պատասխանատու Պր. Արմէն Պալթայեանին եւ խումբին մարզիչ Մակետին որոնք կարճ ժամանակի մէջ կարողացան կազմել ու մարզել այս մակարդակի պատանիներու խումբ մը: Ներկաներու ծափահարություններուն ներքեւ ու անսահման ուրախութեամբ յաղթական փոքրիկները ստացան վարչութեան կողմէ նուիրուած իրենց առաջին բաժակը:

ՀԱԸՄ Նուպարի 14 տարեկանէն վար տղոց խումբը

Օրուայ երկրորդ մրցումը ՀԱԸՄ Նուպարի 18 տարեկանէն վար տղոց եւ Strike Academyի խումբերուն միջեւ էր: ՀԱԸՄ Նուպարի խումբը թեպէտ 14 հոգիէ կը բաղկանայ, սակայն տակաւին լուրջ փորձի ու աշխատանքի կը կարօտի: Մրցումին ընթացքին յայտնի էր իրենց փորձառութեան ու կազմակերպութեան պակասը: Հակառակ խումբին պատասխանատու Պր. Ժիրայր Յակոբեանի ու մարզիչ Ալաա Չահրանի ճիգերուն, խումբին մակարդակը միջակ էր ու մրցումը աւարտեցաւ ի նպաստ հիւր խումբին բաւական մեծ տարբերութեամբ: Strike Academyի խումբը տիրացաւ Տէր եւ Տիկին Պերճ Աւետիսեանի նուիրած բաժակին:

Դադարին, Տոբթ. Ճորճ Սիմոնեան, ՀԱԸՄ Նուպարի վարչութեան կողմէ խօսք առնելով շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր այն մարզական ակումբներուն որոնք իրենց մասնակցությունը բերած էին մրցաշարին: Նաեւ շնորհակալութիւն

ՀՄԸՄ Նուպարի յաղթական խումբին հետ յիշատակի նկար

յայտնեց Գահիրեի ՀԲԸՄին որ միշտ նեցուկ կը կանգնի ՀՄԸՄ Նուպարին: Ակումբին պարմանուհիները անգամ մը եւս ներկայացուցին իրենց շատ գնահատուած մարզապարը:

Հասած էր ժամանակը ճակատագրական մրցումին: Գահիրեի ՀՄԸՄ Նուպարը արդէն 2010ի երկու մրցաշարքերուն բաժակներուն տիրանալով կը ձգտեր իր իսկ կազմակերպած մրցաշարքին ախոյեանը հանդիսանալ. իսկ ՀՄԸՄ Արարատը որ բաւական ժամանակէ ի վեր բաժակի չէր տիրացած կ'երազէր ՀՄԸՄ Նուպարի մրցաշարքին բաժակը խլել: Մրցումին առաջին իսկ երկվայրկեանէն յայտնի էր որ ո՛չ մարզիկները ոչ ալ ժողովուրդը հանգիստ պիտի ունենային մինչեւ իրաւարարի սուլիչին վերջին սուլոցը: Բոլոր ՀՄԸՄ Նուպար-Արարատ: Հանդիպումները մարզականէ աւելի ջիղերու մրցում կրնանք նկատել:

ՀՄԸՄ Նուպարի 5 մարզիկները որոնք դաշտ իջան ներկայացուցին սքանչելի խաղարկութիւն ապահով ըլլալով որ խումբին մնացեալ բոլոր մարզիկներն ալ նոյնքան կարող ու վստահելի են:

Թեպէտ առաջին քառորդախաղին ընթացքին արդիւնքը բաւական հաւասար էր, երկրորդ քառորդախաղին էր որ ՀՄԸՄ Նուպարի տղաքը իրերայաջորդ յաջող յարձակումներով անհամեմատ առաւելութիւն մը ձեռք բերին ու մրցումին բոլոր տեւողութեան պահեցին գայն: Երբ իրաւարարին սուլիչը հնչեց արդիւնքը 92-69 էր: Այսքան ժամանակ պրկուած նստած ժողովուրդը դաշտ իջաւ ու յաղթական մարզիկները շրջապատեց: Խմբապետ Կարէն Թուլումպաճեան, որ այլեւս կը քաշուէր դաշտէն որպէս մարզիկ, իր վերջին մրցումը խաղաց ՀՄԸՄ Նուպարի մէջ ու ստացաւ բաժակը որ նուիրուած էր իր իսկ ծնողքին՝ Տէր եւ Տիկին Պերճ Թուլումպաճեանի կողմէ:

Տիար Պերճ Թուլումպաճեան իր գաւակին՝ ՀՄԸՄ Նուպարի տղոց խումբին խմբապետ՝ Կարէնին կը յանձնէ յաղթանակի բաժակը

Վարձքը կատար խումբին պատասխանատու Պր. Յակոբ Գարակեօզեանի, մարզիչ Ամր Աշուրի եւ օգնական մարզիչ Ալաա Չահրանի որոնք ճիգերուն շնորհիւ ՀՄԸՄ Նուպարի խումբը յաղթանակէ յաղթանակ կ'ընթանայ :

Սօսի Ներքտեան-Յակոբ»ան

ՈՒՐԲԱԹՕՐԵԱՅ «ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԽԱՂԵՐՈՒ ԱԿՈՒՄԲ» ԳԱՀԻՐԷԻ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԷՆ ՆԵՐՍ

Գահիրեի ՀՄԸՄ Նուպար ակումբը սկսած է կազմակերպել 7-էն 14 տարեկան մանուկներու համար, Ուրբաթօրեայ հաւաքներ երեկոյեան ժամը 8.30-էն 9.30, համակարգիչներու բաժնին մէջ, պատեհութիւնը տալու համար անոնց խաղեր ստեղծելու եւ սորվելու:

«Մեր նպատակն է» կ'ըսէ ակումբին ատենապետ Տոքթ. Կարո Աբգարեան, «պատեհութիւն տալ մեր ակումբի այն երախաներուն որոնք ոչ պասքէթ կը խաղան ոչ ալ ֆութպոլ, քով-քովի գալու եւ ընկերական ջերմ մթնոլորտի մը մէջ, միասին խաղալու եւ միասին սորվելու, վարիչ մարմինի մը հսկողութեան տակ: Նպատակ ունինք - կ'աւելցնէ ան - շարունակել այս հաւաքները ամառնային եղանակէն վերջն ալ, ժամերու հաւանական փոփոխութեամբ մը»:

Առաջին հաւաքը տեղի ունեցաւ Ուրբաթ 20 Օգոստոսին, Տիկ. Շաքէ Մարգարեանի վերահսկողութեան տակ: «Մօտ 21 երախաներ ներկայ եղան այդ օրը կ'ըսէ Տիկին Մարգարեան - որուն ընթացքին տեղի ունեցան գանազան խաղեր, հարցումներ-պատասխաններ եւ հայկական նիւթերու մասին տրուեցան տեղեկութիւններ: Մենք նպատակ

ունինք նաեւ բանակումներ կազմակերպել ու հետաքրքրաշարժ եւ դաստիարակիչ վայրեր այցելել: Առաջին հանդիպումը շատ շահեկան եւ արդիւնաւէտ էր: Իւրաքանչիւր մասնակցող յայտնեց իր ակնկալութիւնները, գաղափարները, փափաքները եւ մենք այդ ուղղութեամբ պիտի աշխատինք: Բոլոր մասնակցողներն ալ շատ խանդավառ են այս հաւաքոյթներով որոնք վստահաբար, առիթը պիտի ընծայեն առաւել եւս աշխուժացնելու ակումբին գործունէութիւնները», աւելցուց ան:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՃԱՇԵՐՈՒ ԵՐԵԿՈՅ ԳԱՀԻՐԷԻ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐ ԱԿՈՒՄԲԷՆ ՆԵՐՍ

Կիրակի 5 Սեպտեմբերին, Գահիրեի ՀՄԸՄ Նուպարը ճաշկերոյթ մը կազմակերպած էր ակումբէն ներս: Այս առթիւ, Տիկնանց Յանձնախումբի անդամուհիները, տքնաջան աշխատանքի լծուած, պատրաստած էին գեղեցիկ շքասեղան մը լեցուն արեւելեան համեղ ճաշերով եւ անուշեղէններով, ինչպէս «ֆուլ», «թամիա», «քոշարի», «պասպուսա», «քունաֆա» եւայլն, եւայլն:

Այս երեկոյթին ներկայ եղան աւելի քան 200 հոգի, համակիրներ ինչպէս նաեւ Սիտնիի «Վահրամ Փափագեան» թատերախումբի անդամները, որոնք 16 Սեպտեմբերին ելոյթ պիտի ունենային Յելիոպոլսոյ Պըլըքտանեան հանդիսասրահին մէջ:

Հաճելի երեկոյ մըն էր ամէն տեսակէտով: Վարձքը կատար բոլոր նուիրեալ, ժրջան տիկիներուն:

ԲԱՆԱԿՈՒՄ ԳԱՀԻՐԷԻ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԷՆ ՆԵՐՍ

Նախ քան դպրոցական վերամուտը, նորաստեղծ «Մանկական խաղերու ակումբ»ի գործունեության ծիրեն ներս, երկօրեայ բանակում մը կազմակերպուեցաւ Գահիրէի ՀՄԸՄ Նուպարի մէջ, Հինգշաբթի 9-էն Ուրբաթ 10 Սեպտեմբեր, 7-էն 15 տարեկան պատանիներուն համար: Քառասուն տղաք եւ աղջիկներ մասնակցեցան սոյն բանակումին:

Կազմակերպուած գանազան խաղերը, մրցումները եւ հարցամրցումները անդադար խանդավառեցին մասնակիցները, որոնց համար լաւագոյն առիթն էր միասնաբար լաւ մը զուարճանալու եւ ուրախանալու նախ քան իրենց դպրոցական վերամուտը:

ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Ուրախութեամբ կը նշենք Գահիրէի ԶՄԸՄ Նուպարի պասքէթպոլի երեց աղջիկներու խումբի մարզիկուհի Մարալ Յակոբեանի ամուսնութիւնը պէյրուքահայ Վահէ Նաճարեանի հետ: Չոյգին Ս. Պսակի խորհուրդը տեղի ունեցած է 27 Օգոստոս 2010-ին, Պէյրուքի Սուրբ Գրիգոր - Եղիա Աթոռանիստ եկեղեցիին մէջ:

Մարալ դուստրն է Գահիրէի ԶՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ աղջիկներու պասքէթպոլի խումբի ժրաջան պատասխանատուներ Տէր եւ Տիկին Ժիրայր եւ Սօսի Յակոբեաններուն: Տիկին Սօսին նաեւ գործօն աշխատակցուհիներէն է «Տեղեկատու» եւ ռամսեային:

Այս առթիւ ջերմօրէն կը շնորհաւորենք ամուսնացեալ զոյգը եւ մեր խնդակցութիւնը կը յայտնենք նորապսակներու ծնողներուն՝ Տէր եւ Տիկին Վարուժան Նաճարեանի, Տէր եւ Տիկին Ժիրայր Յակոբեանի եւ մեծ ծնողներուն Տիկին Անժէլ Յակոբեանի եւ Տէր եւ Տիկին Կարօ Ներսէսեանի:

Թող երջանկութիւնը տեւաբար թելածէ նորապսակներու նորաստեղծ բոյնէն ներս:

ՄԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

Հինգշաբթի 9 Սեպտեմբերին մեզմէ ամյաւետ բաժնուեցաւ ԶԲԸՄ-ի Գահիրէի մասնաճիւղի ատենապետներէն՝ հանգուցեալ Վահան Չէչճէնեանի այրին՝ Անահիտը:

Ողբացեալը մայրն էր «Տեղեկատու»ի նախկին խմբագիրներէն Տիար Հարի Չէչճէնեանի, Գահիրէի ԶԲԸՄ-ի «Կռունկ» երգչախումբի մենակատարներէն Ռաֆֆի եւ հօրաքոյրը Միութեանս այժմու վարչութեան օժանդակ անդամուհի Տոքթ. Անի Օհաննէսեանի:

Մեր խորագգաց ցաւակցութիւնը կը յայտնենք հանգուցեալին զաւակներուն՝ Տէր եւ Տիկին Հարի Չէչճէնեանի, Տէր եւ Տիկին Ռաֆֆի Չէչճէնեանի, եղբօր՝ Տոքթ. եւ Տիկին Արեգ Օհաննէսեանի, Տոքթ. Անի Օհաննէսեանի ու ողբացեալին բոլոր հարազատներուն:

Թող հանգուցեալ Անահիտի բարի յիշատակը սփռուի իր հարազատները:

